

Campuskrant

TIJDSCHRIFT VAN DE K.U. LEUVEN

23 DECEMBER 2011 | NR 4 | 23STE JAARGANG | WWW.KULEUVEN.BE/CK/

(© K.U.Leuven | Rob Stevens)

Gulle lach

Rector Mark Waer en burgemeester Louis Tobback brachten op maandag 19 december een bezoek aan het Glazen Huis van *Music For Life* om de opbrengst van een gezamenlijke actie bekend te maken. Universiteit en stad verkochten wc-rollen bedrukt met een cartoon van *Campuskrant*-huistekenaar Joris Snaet waarin Waer en Tobback figureren. StuBru-presentator Tomas De Soete nam de opbrengst van de actie, in totaal 40.000 euro, dankbaar in ontvangst. De sfeer in het huis was duidelijk opperbest.

(Vlnr: Louis Tobback, Leuven's schepen Carl Devlies, Tomas De Soete en Mark Waer)

Universiteit kiest voor KU Leuven

Na meer dan 18 maanden van brede reflectie over haar katholieke identiteit blijkt dat een grote meerderheid van de universitaire gemeenschap naar haar katholieke origine en vooral naar haar christelijk mens- en wereldbeeld wil blijven verwijzen. "Dat blijkt duidelijk uit de geactualiseerde opdrachtverklaring," zegt rector Mark Waer, die citeert: "Vanuit haar christelijk mens- en wereldbeeld wil zij een plaats zijn van open discussie over maatschappelijke, levensbeschouwelijke en ethische thema's, en een kritisch denkcentrum in en voor de katholieke gemeenschap."

LUDO MEYVIS

"Tijdens die reflectie werd ook duidelijk dat de universitaire gemeenschap nog meer dan reeds lang het geval is, openheid wil ten aanzien van alle levensbeschouwingen en mens- en wereldbeelden. En tevens kiezen we ondubbelzinnig voor een voortzetting van onze bestuurlijke autonomie, als voorwaarde voor onze academische vrijheid."

"Er was nood aan levensbeschouwelijke actualisering: wie is de K.U.Leuven vandaag, en waar staat die K in onze naam eigenlijk voor? Daar hebben we uitvoerig over gedebatteerd en gecorrespondeerd, onder andere

in de schoot van de interdisciplinaire denktank Metaforum. Iedereen was welkom om daaraan deel te nemen, alle medewerkers, studenten en alumni. We hebben ook overlegd met externe partijen: onze zusteruniversiteit de UCL, onze partners van de Associatie K.U.Leuven, organisaties uit het maatschappelijk middenveld en de Vlaamse bischoppen."

"De overgrote meerderheid sprak zich gematigd uit. Voor de ene groep hoefde de K niet weg, maar haar invulling mocht zeker niet uitgebreid worden. Wie de K wel liever zag verdwijnen, wilde daarom de religieuze levensbenadering nog niet noodzakelijk volledig afwijzen."

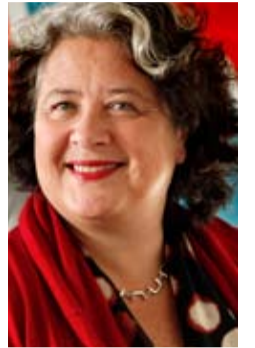
Openheid en eigenheid

"Voor iedereen geldt dat er vooral *duidelijkheid* moet zijn. Dat is de belangrijkste bezorgdheid die uit de gedachtewisseling naar voren gekomen is. Dat impliceert een heldere kijk op wie we levensbeschouwelijk zijn, maar ook wie we niet zijn. De term waarmee je de Leuvense levensbeschouwelijke positie zou kunnen typeren, is die van *centered pluralisme*. We zijn pluralistisch, staan open voor andere levensbeschouwingen. Maar we zijn ook *centered*, wat betekent dat we een eigen visie op mens en samenleving hanteren, waar rond ruimte bestaat voor alterniteit."

→ pagina 4

"Misschien blijf ik tot mijn pensioen"

LEVEN NA LEUVEN: SANDRA DE PRETER, HANDELSINGENIEUR EN CEO VAN DE VRT [14]

"Wantrouwen is het probleem van Europa"

PROFESSOR FRANK VANDENBROUCKE OVER ONZE SOCIALE TOEKOMST [3]

Eredoctores 2012

VIJF WETENSCHAPPERS DIE BIJDRAGE LEVEREN AAN ONDERZOEK ROND OUDER WORDEN [6]

De 'Kulibrie' is een hoogvlieger

INGENIEUR FREDERIK LEYS WINT AGORIAPRIJS MET VERNUFTIG MINIATUURVLIEGTUIGJE [9]

Geven we uit eigenbelang?

OVER FILANTROPIE, LIEFDADIGHEID EN ANDER GEEFGEDRAG [13]

Alumniwerking krijgt nieuwe impuls

PLANNEN VOOR REGIONALE, INTERNATIONALE, THEMATISCHE EN INSTITUTIONELE KERNEN [15]

En dan vind je de job van je studentenleven

VAN RIJDEN TOT REDDEN: DRIE STUDENTEN OVER HUN BRON VAN INKOMSTEN [17]

COLOFON

CAMPUSKRANT
Maandelijks tijdschrift
van de K.U.Leuven

HOOFDREDACTIE
Griet Van der Perre,
Reiner Van Hove

REDACTIE
Ilse Frederickx, Corneel Haine,
Christoph Meeussen, Ludo
Meyvis, Julia Nienaber, Sigrid
Somers, Rob Stevens, Katrien
Steyaert, Jos Stroobants, Ine Van
Houdenhove, Wouter Verbeylen,
Inge Verbruggen

REDACTIEADRES
Oude Markt 13 – bus 5005
3000 Leuven
016 32 40 13
campuskrant@kuleuven.be

ADRESWIJZIGINGEN
Alumni Lovanienses
Naamsestraat 63 - bus 5601
3000 Leuven
Erik.Gobin@alum.kuleuven.be

MEDEWERKERS
Henk Van Nieuwenhove

GRAFISCH ONTWERP
Catapult, Antwerpen

LAY-OUT EN ZETWERK
Wouter Verbeylen

FOTOGRAFIE
Rob Stevens, Christoph
Meeussen, Donald Samyn

CARTOONS
Joris Snaet

RECLAMEREGIE
Inge Verbruggen
T 016 32 40 15
Inge.Verbruggen@dcom.
kuleuven.be

OPLAGE
143.500 ex.

DRUKWERK
Eco Print Center, Lokeren

Campuskrant wordt gedrukt met
milieuvriendelijke waterloze
druktechnologie.

VERANTWOORDELIJKE
UITGEVER
Pieter Knapen
Oude Markt 13 - bus 5005
3000 Leuven

COPYRIGHT ARTIKELS
Artikels kunnen overgenomen
worden mits toestemming.

Herman Daems nieuwe voorzitter Raad van Bestuur

Emeritus professor Herman Daems (°1946) wordt voorzitter van de Raad van Bestuur van de K.U.Leuven. De Inrichtende Overheid heeft hem in die functie benoemd. Hij volgt vanaf 1 januari emeritus professor Jef Roos op, die op zijn beurt voorzitter wordt van LRD (K.U.Leuven Research & Development).

Herman Daems bouwde een indrukwekkend palmares op, zowel academisch als in het bedrijfsleven. Hij was bijna dertig jaar lang (1982-2011) professor aan de Fa-

culteit Economie en Bedrijfswetenschappen van de K.U.Leuven, gespecialiseerd in strategisch management. Hij doceerde ook aan tal van buitenlandse universiteiten en business schools, waaronder die van Harvard. Op 30 juni van dit jaar ging hij met emeritaat. Op 1 oktober werd hij lid van de Raad van Bestuur van de K.U.Leuven en nu wordt hij dus voorzitter.

Herman Daems is voorzitter van de Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis en Barco. Hij was en is bestuurder van verschillende binnen- en buitenlandse ondernemingen en non-profitorganisaties; zo was hij tot afgelopen zomer voorzitter van Gimv. Hij was ook kabinetschef van de Vlaamse

minister van Economie en Media (1995-1998).

Herman Daems volgt als voorzitter van de Raad van Bestuur emeritus professor Jef Roos op. Jef Roos was sinds 2004 voorzitter van de Raad van Bestuur, en was de eerste externe voorzitter. Vanaf 1 januari wordt Jef Roos voorzitter van het bestuurscomité LRD, de dienst voor technologietransfer van de K.U.Leuven.

De Inrichtende Overheid dankt professor Roos voor zijn belangrijke bijdrage aan de K.U.Leuven gedurende zijn voorzittersmandaat, en is verheugd nog verder in andere hoedanigheden op hem een beroep te mogen blijven doen.

(© K.U.Leuven | Rob Stevens)

Lees Campuskrant op uw iPad

Campuskrant is voortaan ook op iPad beschikbaar. Installeer de Campuskrant-app en u krijgt voortaan elk nieuw nummer digitaal 'thuisbezorgd'. Vorige edities vindt u terug in een overzichtelijk archief. In de app vindt u ook een iPad-versie van de brochure *Focus K.U.Leuven*, het 'visitekaartje' van de universiteit met algemene informatie en jaargebonden thema's. Deze app is een eerste stap – op termijn willen we ook applicaties voor andere tablets aanbieden.

Installeer de app via
www.kuleuven.be/ck/ipad

Bent u een fervent iPad-gebruiker en wilt u meteen uw papieren abonnement opzeggen? Dat kan via www.kuleuven.be/ck/campuskrantopzeggen

Meer dan 40.000 studenten

De K.U.Leuven telt voor het eerst meer dan 40.000 studenten. Roel Van Beeumen schreef zich eind november in voor een doctoraatsopleiding. Ingenieurswetenschappen en was hiermee de 40.000ste student die dit academiejaar voor de K.U.Leuven koos.

"Ik ben blij dat onze studentenaantallen blijven stijgen", zei rector Mark Waer, die Van Beeumen samen met vicerector Tine Baelmans verwelkomde. "Iedereen erkent het belang van een sterke kennisontwikkeling voor onze economie en onze maatschappij. Een opleiding in het hoger onderwijs voor zoveel mogelijk jongeren blijft een absolute voorwaarde hiervoor. De

K.U.Leuven beschouwt het als haar maatschappelijke opdracht om aan een zo groot mogelijk aantal jongeren een passende en toekomstgerichte opleiding aan te bieden."

Eind december staat de teller op 40.110 studenten. Het aantal generatiestudenten aan de K.U.Leuven, studenten die voor het eerst inschrijven in het hoger onderwijs, steeg met zo'n 3,5%. Ook het aantal internationale studenten blijft stijgen, dit jaar met ongeveer 10%. De Kulak-campus telt dit jaar 1.390 studenten – een stijging van ongeveer 13%.

Er zijn ook een aantal duidelijke tendensen in de studiekeuze van de nieuwe eerstejaars. We-

tenschappen, Ingenieurswetenschappen en Bio-Ingenieurswetenschappen zijn zeer succesvol, en ook de Faculteit Farmaceutische Wetenschappen telt meer studenten. Bij de humane wetenschappen doen Sociale Wetenschappen en Wijsbegeerte het opvallend goed. Tine Baelmans: "We zijn blij met het succes van de opleidingen Wetenschap en Technologie, want er is nood aan meer wetenschappers en ingenieurs. Bij de Bio-ingenieurs kiezen opvallend meer meisjes voor een wetenschappelijke opleiding. De universiteit blijft aandacht hebben voor diversiteit, en streeft er ook naar om meer allochtone jongeren te bereiken."

JORIS STEEKT DE DRAAK

Te veel stikstof maakt de bossen ziek: lees het artikel op pagina 10.

“De toekomst lonkt”, zegt minister van Staat Frank Vandenbroucke – vanaf nu: professor Vandenbroucke. Hij breidt zijn benoeming aan de K.U.Leuven uit tot 95%. Vandenbroucke wikt en weegt zijn woorden wanneer hij het over zijn vakgebied heeft, maar spreekt tegelijk vol vuur en overtuiging. “Ik kijk er echt naar uit om me fulltime met wetenschap bezig te houden.”

Frank Vandenbroucke, professor

(© Rob Stevens)

Het nieuwe leven van Frank Vandenbroucke

LUDO MEYVIS

“Ik kom een beetje thuis aan de K.U.Leuven en de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen. Lang geleden heb ik er al eens twee jaar gewerkt als assistent van professor Van der Wee. Echt onbekend voelt mijn nieuwe habitus dus niet aan. Ik geef ook al enkele jaren les in de manama *International Master in Social Policy Analysis*, waaraan de Faculteit Sociale Wetenschappen participeert.”

“Ook in mijn politieke leven heb ik me altijd erg aangetrokken gevoeld tot het stevige, door onderzoek geschraagde argument. Daarom reageer ik nogal zuinig op uitnodigingen voor debatten en colloquia: ik probeer me te beperken tot die dingen waarvan ik hoop dat ik er wat van ken. Ik stoor me aan gratuite beweringen. Als ik die kan *counteren* met cijfers en een onderbouwde redenering, zal ik het niet nalaten. Onlangs heb ik dat bijvoorbeeld gedaan met Theodore Dalrymple, die door sommige van mijn vroegere collega's wel eens opgevoerd wordt als de grote goeroe met geweldige inzichten in de moderne samenleving. Wel, ik vind dat hij onzin uitkraamt, en daar ga ik dan graag wel eens flink tegenaan met het historisch inzicht dat bij hem volledig afwezig is, en met cijfermateriaal. (*Het debat tussen beiden is te bekijken op YouTube - red.*) Wat provoceren mag natuurlijk altijd, maar een beetje empirische ernst kan nooit kwaad.”

Unie van wantrouwen

“In samenspraak met het universiteitsbestuur hou ik me voortaan fulltime bezig met wetenschappelijk onderzoek rond wat je veralgemenend de sociale toekomst van Europa zou kunnen noemen. In de huidige financieel-economische crisis wordt veel gepraat over de toekomst van ons maatschappelijk model, maar het so-

ciale luik ontbreekt haast volledig in het discours. Er wordt wel wat lippendienst aan bewezen, maar tegelijk wordt er, vrees ik, ondoordacht op bezuinigd. Een evident voorbeeld: de bezuinigingen in het hoger onderwijs, in Groot-Brittannië en Nederland. Natuurlijk moeten we de vinger op de knip houden, maar sommige componenten, vooral wanneer die op duurzame groei op lange termijn gericht zijn, moet je ontzien.”

“Het probleem is dat Europa een *unie van wantrouwen* geworden is. Het geheel wordt gewantrouwd, de ene staat wantrouwt de andere. Landen die nog enigszins financiële ademruimte hebben, zoals Duitsland, laten na-

“Ik denk dat politiek en wetenschap allebei kunnen bijdragen tot een gevoel van sociale vooruitgang.”

een voortrekkersrol te spelen omdat ze de andere staten ervan verdenken hun verbintenissen niet te zullen nakomen. En op individuele schaal groeit een wantrouwen gevoeld door een gebrek aan perspectief. Daardoor wordt het eigen belang vooropgesteld en blijft een gecoördineerd en afdoend Europees antwoord op de crisis uit. Op monetair en budgettair vlak probeert men door nieuwe afspraken het vertrouwen opnieuw veld te doen winnen. Dat is goed. Maar men vergeet het belang van het sociale domein en de verwevenheid met de economie. Sociale voorzieningen worden gepercipieerd als een kost, en daar wordt in moeilijke tijden ‘dus’ op bezuinigd. Dat is kortzichtig, want niet al deze voorzieningen zijn een lou-

tere kost. Je krijgt dan een redenering die misschien wel logica en samenhang vertoont, maar die ook intrinsiek onvolledig is.”

“Een mooi voorbeeld van de manier waarop het sociale en het economische met elkaar verflochten zijn, zie je in Spanje. Enkele jaren geleden juichte iedereen de Spaanse groei cijfers toe. De huizenprijzen stegen sterk. Er werden massaal bouwvakkers aangeworven, en er werd even massaal gebouwd – tot bleek dat de prijzen van het onroerend goed op een bubbel gebouwd waren. Dat leidde tot zeer grote werkloosheid bij diezelfde bouwvakkers, competenties die niet beantwoordden aan reële behoeften, enzovoort. Het rente-

burger, in een samenleving die sterk verandert. Het gaat niet op dat mensen zonder werk vallen en voor de rest van hun leven een uitkering krijgen zonder meer: je moet een systeem voorzien waarin dergelijke uitval niet kán, een systeem dat leren en werken continu met elkaar in aanraking brengt.”

Weten en geweten

“Wat je daar tegenover moet stellen, is een sociaal beleid waarvan je ten eerste de wisselwerking met de economie ten volle onderkent, en dat je ten tweede inricht in overeenstemming met de noden van de tijd. Oorspronkelijk was onze sociale zekerheid bedoeld om mensen te beschermen wanneer ze kwetsbaar werden, en om de economische cyclus op te vangen. Vandaag moet het samenspel van sociale zekerheid en onderwijs ook zorgen voor meer weerbaarheid van de

burger, in een samenleving die sterk verandert. Het gaat niet op dat mensen zonder werk vallen en voor de rest van hun leven een uitkering krijgen zonder meer: je moet een systeem voorzien waarin dergelijke uitval niet kán, een systeem dat leren en werken continu met elkaar in aanraking brengt.”

“Via mijn onderzoek wil ik ertoe bijdragen om dergelijke inzichten wetenschappelijk te onderbouwen. Dat zal niet altijd tot conclusies leiden die de beleidsmakers welgevallig zijn. Dat hoort ook zo. De wetenschap hoort het beleid kritisch te benaderen – ook mijn eigen beleid. Daarom vind ik het ook essentieel dat er in de basisfinanciering van de universiteiten onderzoek mogelijk gemaakt wordt dat gefinancierd wordt buiten de competitieve middenverwerving om: zo voorkom je zelfs de geringste mogelijkheid tot belangenvermenging.”

“Ik heb in mezelf altijd al wel een beetje een gespletenheid ervaren tussen de drang naar actie en de drang naar grondig weten en degelijk onderzoek. Het is goed om die twee met elkaar in aanraking te brengen. Weten zorgt voor een geweten. Dus is het goed om de maatschappelijke en politieke debatten te voeden met wetenschappelijke inzichten. Zeker in sociaal getint onderzoek wil je die band met ‘het veld’ nooit uit het oog verliezen.”

“Ik denk dat politiek en wetenschap allebei kunnen bijdragen tot een gevoel van sociale vooruitgang, en dat ze een tegengewicht kunnen vormen voor het gevoel dat we aan de verliezende kant staan, een gevoel dat ik toch wel vaak waarneem. Kan je mijn enthousiasme begrijpen, nu ik op het punt sta om op een intense manier zelf mee voor dat tegengewicht te zorgen?”

Opiniepaper over sociale investeringen: www.ose.be/files/OpinionPaper5_Vandenbroucke-Hemerijk-Palier_2011.pdf

GEciteerd

Spot op de hersenen

HET NIEUWSBLAD, 10.12.2011

Vinden we het nieuwe radiospotje van Belgacom leuk of irritant? Met de hulp van een hersenscanner onderzocht het bedrijf welk effect de campagne had. (...) Steven De Vleeschouwer, adjunct-kliniekhoofd neurologie in het UZ Leuven, heeft zijn bedenkingen. “Was ik reclame-maker, dan zou ik de techniek niet al te zwaar hypen. Er zijn potentiële obstakels om tot betrouwbare resultaten te komen. Simpelweg omdat geen enkele scan rechtstreeks de activiteit van de hersenen kan meten en daaruit conclusies kan trekken.” “We kunnen wel hersenzones zien oplichten, maar het is onduidelijk of dat door euforie of aversie komt. En als zenuwcellen anders kleuren, is het even onduidelijk of de reclame die emoties heeft veroorzaakt. Het kunnen evengoed veranderingen in de doorbloeding of stofwisseling zijn. Bovendien: in de afgesloten wereld van een scanner reageer je anders dan in het echte leven.”

Iedereen dief?

HET LAATSTE NIEUWS, 13.12.2011

Bijna de helft van de Vlamingen (45,9%) geeft toe ooit al iets te hebben gestolen. (...) K.U.Leuven-docent psychologie Jeroen Stouten valt niet achterover van de onderzoeksresultaten. “Binnen bedrijven stijgt het aantal Vlamingen dat wel eens iets gestolen heeft al gauw tot 75%. En dan zijn er wellicht nog mensen die niet willen toegeven dat ze al eens iets gejat hebben of zelfs niet beseffen dat ze dat ooit gedaan hebben.” Toch zijn wel langgevoel van kleptomane. “Verre van, overal ter wereld vind je wel dezelfde resultaten terug. Trouwens: hoe definieer je stelen? Alles hangt af van persoonlijke moraliteit, inschatting. Een balpen van op het werk mee naar huis nemen: als andere collega's dat ook doen, is dat dan stelen? Daarnaast pikt niet elke ‘dief’ omdat hij het gestolen goed nodig heeft. Vaak speelt groepsdruk mee. Je zal als tiener maar de nerd zijn die niet wat kauwgum uit de ton heeft gegrabbeld of de collega die het heilige boontje uithangt en nooit eens wat papier meeneemt.”

Kimkunde

HET BELANG VAN LIMBURG, 20.12.2011

Letterlijk was Kim Jong-Il, zoon van ‘de enige ster’ Kim Il-Sung, de ‘rechtvaardige zoon’. Opvolger en zoon Kim Jong-Un belooft als ‘rechtvaardige genade’ nogal wat voor de beproefde Noord-Koreanen.

U ziet het aan de opstelling van Koreaanse elftallen: bijna allemaal heten ze Lee, Park of Kim. “Er zijn momenteel in Korea zo’n 105 familienamen”, zegt Joris De Roy, docent Koreaans aan de K.U.Leuven. “Elke Koreaan kan met zijn naam zijn ‘clan’ terugvoeren tot één stamvader. Waarbij de ene clan al wat machtiger is dan de andere. Zo zouden in de 1ste en 2de eeuw al mythische Kims aanwezig geweest zijn. En hoe machtiger een clan, hoe meer nakomelingen. En dus des te meer Kims.” De naam Kim betekent op zich niets, maar toen het (Chinees) schrift werd ingevoerd rond de geboorte van Christus werd het teken ‘keum’, wat ‘goud’ betekent, gebruikt voor de naam. “Wat de naam meteen ook wat uitstraling gaf.”

Universiteit kiest voor KU Leuven

→ pagina 1

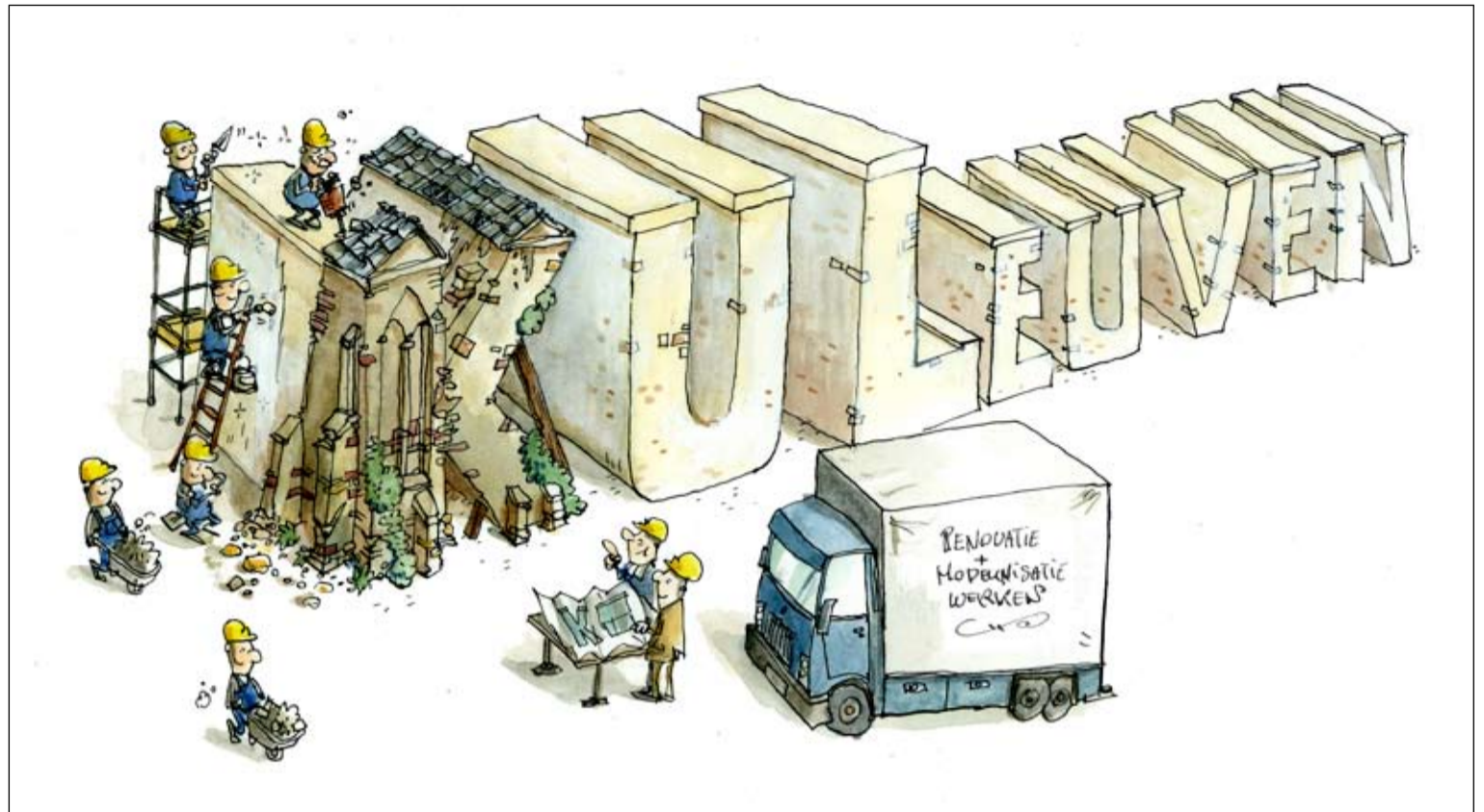
“Ook in de bredere invulling van het bachelorscurriculum is er ruimte om dit concept te concretiseren, of in een verbreding van het vak *Religie, zingeving en levensbeschouwing*. Zo kan je bij de humane wetenschappen aandacht schenken aan wat de genetica of de neurologie te zeggen hebben over begrippen als kennis en vrijheid, terwijl meer natuurwetenschappelijk of technologisch georiënteerde richtingen kennis kunnen maken met de benadering van de menswetenschappen.”

“Belangrijk is ook de idee van duidelijke onafhankelijkheid en zelfstandigheid, met name in de verhouding van onze universiteit met de kerkelijke instanties. Er zijn banden, maar zeker sinds de jaren 60 zijn die sterk geëvolueerd. Van ‘gehoorzaamheid aan’ of ‘goedkeuring door’ is al decennia geen sprake meer. Ze maakten plaats voor bestuurlijke autonomie die steeds gerespecteerd is geweest. De komende maanden herbekijken we onze bestuurlijke organisatie in het kader van de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteit.”

Nieuwe naam

“Gebaseerd op de brede consultaties hebben we gekozen om vanaf nu ‘KU Leuven’ als ‘corporate’ naam te gebruiken. Deze naam is in Vlaanderen en België genoegzaam bekend en een vaste waarde, als verwijzend naar Katholieke Universiteit Leuven. In een internationale context kan hij waar nodig of wenselijk verduidelijkt worden door de toevoeging ‘Catholic University of Leuven’, afhankelijk van de context of doelgroep, of ‘University of Leuven’, zoals nu al vaak gebeurt.”

“Maar hoe belangrijk de opdrachtverklaring, de institutionele organisatie en de naamgeving ook zijn, de belangrijkste manier om te tonen wie we zijn, vind je natuurlijk in onze dagelijkse werking, ons pedagogisch project, onze omgang met de mensen in onze eigen rangen en met de samenleving in het algemeen.”

Identiteit en opdracht van de KU Leuven

De KU Leuven (wat staat voor Katholieke Universiteit Leuven) is een zelfstandige universiteit. Zij is gesticht in 1425. Zij is ontstaan en gegroeid in de katholieke traditie.

Vanuit haar christelijk mens- en wereldbeeld wil zij een plaats zijn van open discussie over maatschappelijke, levensbeschouwelijke en ethische thema's, en een kritisch denkcentrum in en voor de katholieke gemeenschap.

Zij biedt haar studenten een academische vorming aan die gebaseerd is op wetenschappelijk onderzoek van hoog niveau, om hen voor te bereiden op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid.

De KU Leuven is een onderzoeksintensieve, internationaal georiënteerde universiteit die zowel fundamenteel als toegepast wetenschappelijk onderzoek uitvoert. Zij is sterk inter- en multidisciplinair gericht en streeft naar internationale excellentie. Zij werkt hiervoor actief samen met haar onderzoekspartners in binnen- en buitenland.

Zij stimuleert het persoonlijke initiatief en de kritische reflectie in een cultuur van overleg, samenwerking, solidariteit en academische vrijheid. Zij voert een proactief diversiteitsbeleid ten aanzien van haar studenten en medewerkers.

Zij beoogt een actieve deelname aan het maatschappelijke debat en aan de

uitbouw van de kennissamenleving, en stelt op die manier haar kennis ten dienste van mens en samenleving.

Op grond van haar maatschappelijke opdracht en wetenschappelijke expertise, biedt ze in haar Universitaire Ziekenhuizen hoogkwalitatieve basis- en topreferentiezorg aan in alle domeinen van de geneeskunde. Ze beoogt hierbij maximale toegankelijkheid en respect voor alle patiënten.

Zij voert haar academische taken uit op verschillende campussen, wetenschapsparken en ziekenhuisvestigingen, in nauwe samenwerking met de leden van de Associatie KU Leuven en met haar ziekenhuispartners.

Nieuw huis voor onderzoek

Op 8 december opende de K.U.Leuven een nieuw onderzoeksgebouw op campus Gasthuisberg. Een 500-tal onderzoekers en medewerkers uit verschillende domeinen van Biomedische Wetenschappen hebben hun intrek genomen in gebouw 'Onderwijs & Navorsing 4' (O&N4). De moderne constructie biedt meer dan 30.000 m² onderzoeksruimte, hoogtechnologische laboratoria en werk- en vergaderruimten. Bij de nieuwbouw ging veel aandacht naar duurzaamheid en energiezuinigheid. Het Stamcelinstituut en de meeste onderzoeksgroepen die ook deel uitmaken van het Vlaams Interuniversitair instituut voor Biotechnologie (VIB) namen intussen hun intrek. In de nabije toekomst krijgen ook een aantal biotechnologische faciliteiten van UZ Leuven in dit gebouw onderdak. Hiermee zet de K.U.Leuven een belangrijke stap in de verdere uitbouw van de 'Health Sciences Campus', die medische en paramedische opleidingen, biomedisch wetenschappelijk onderzoek en hoogwaardige medische zorg samenbrengt.

Levensbeschouwelijke diversiteit: vragen en antwoorden

De toenemende levensbeschouwelijke diversiteit in het studentenpubliek inspireerde een werkgroep onder supervisie van de Diversiteitsraad tot een nota 'Levensbeschouwelijke diversiteit aan de K.U.Leuven – Leren en leven bij studenten'. Professor Tine Baelmans, vicerector Studentaangelegenheden en Diversiteitsbeleid, licht het belang van deze nota toe.

LUDO MEYVIS

“Er is tot nu toe al heel wat werk verricht op het vlak van diversiteit. Dat zal er zeker niet minder op worden, omdat we steeds meer allochtone studenten aantrekken en omdat de wereldwijde mobiliteit van studenten voor een steeds diverser studentenpubliek zorgt. Het was tijd om ons diversiteitsbeleid meer te stroomlijnen, en ervoor te zorgen dat er heel praktische ankers voorzien werden om een en ander ‘op de werkvloer’ te kunnen concretiseren.”

“De werkgroep onder leiding van professor Bart Raymaekers vertrok van een aantal concrete vragen die recent door studenten, docenten en medewerkers gesteld werden. Mag een studente haar hoofddoek aanhouden in de aula? Mag een student een examen onderbreken voor een

gebedsmoment op een rustige plaats? Hoe staat de K.U.Leuven tegenover aangepaste voeding in de Alma? In hoeverre kunnen religieuze feestdagen of rustdagen ingeroepen worden voor afwezigheid of individuele aanpassingen als het gaat om lessen, verplichte of niet-verplichte practica, enzovoort?”

“Vooraleer een antwoord te bieden op deze vragen, brengt de nota in kaart hoe met levensbeschouwelijke diversiteit wordt omgegaan in Vlaamse en buitenlandse universiteiten, het katholieke basis- en secundair onderwijs en christelijk geïnspireerde instellingen en verenigingen in Vlaanderen. Vanzelfsprekend geven we ook het juridisch kader mee, waarin, meestal in een bredere context van gelijke kansen en mensenrechten, met levensbeschouwelijke diversiteit wordt omgegaan.”

Mondvol

“Het tweede deel is gewijd aan de eigen Leuvense documenten en beleidsstandpunten inzake diversiteit, zoals die bijvoorbeeld in de Opdrachtverklaring, het Strategisch Plan en de Visietekst Diversiteit beschreven zijn. Daarin wordt onze basishouding gedefinieerd. Cruciaal in de omgang met levensbeschouwelijke diversiteit zijn aandacht en respect, vertaald in een niet-vrijblijvend, uitvoerbaar en proportioneel beleid, in een context van redelijkheid.”

“Dat is een mondvol en uiteraard vraagt het om concretisering. Daar is het derde deel van de nota aan gewijd. Daarin komen heel reële kwesties aan bod, grosso modo ingedeeld naar vragen en mogelijke faciliteiten op het vlak van ‘leren’, en op het vlak van ‘leven’. Dat laatste slaat bijvoorbeeld op het inrichten van ruimtes voor gebed of bezinning, het actief verstrekken van informatie over religieuze mogelijkheden in de context van stad en universiteit, het verstrekken van aangepaste mogelijkheden in studentenrestaurants of van niet-gemengde huisvesting.”

“De nota bevat ook details over wat studenten kunnen doen om hun levensbeschouwelijke situatie te doen sporen met hun studies. In dat verband is de werking

van ons contactpunt allochtone studenten, van het nieuw op te richten contactpunt levensbeschouwelijke diversiteit en van de facultaire aanspreekpunten van groot belang.”

Antwoorden

“Je moet deze nota zien binnen het evidente streven van onze universiteit om de talenten van de individuele student aan bod te laten komen. Het gaat echter níet om positieve discriminatie op basis van religie of levensbeschouwing. Studenten moeten dus goed weten wat kan en wat niet kan. Degelijke informatie is daarom essentieel. Dat geldt niet alleen voor studenten. Ook ons personeel moet weten met welke vragen het geconfronteerd kan worden, en wat het kader is van de beleidslijnen en *best practices* die helpen bij het beantwoorden van die vragen. De facultaire diversiteitsteams vervullen in dat proces de rol van communicatief doorgeefluik. Zij houden ook de vinger aan de pols van personeel en studenten, om voortdurend te weten wat het draagvlak is rond deze of gene kwestie van levensbeschouwelijke diversiteit.”

“In de nota vinden we effectief antwoorden op een reeks vragen. Elk antwoord werd afgetoetst aan de basiswaarden en de haalbaar-

Tine Baelmans (© RS)

heid. Concreet expliciteert de K.U.Leuven bijvoorbeeld dat ze het dragen van religieuze symbolen en religieuze kledij respecteert. Het onderbreken van een examen voor een gebed kan dan weer duidelijk niet vanwege praktische haalbaarheid. Verder vraagt de K.U.Leuven aan Alma of er rekening gehouden kan worden met religieuze voorschriften op het vlak van maaltijden. Een andere concrete maatregel is dat er in elk van de vier campusen – Leuven-centrum, Heverlee, Gasthuisberg en Kortrijk – bezinnings- en gebedsruimtes beschikbaar zullen zijn voor alle studenten en personeelsleden, ongeacht hun levensbeschouwing.”

“Het is niet eenvoudig om een nota van deze aard samen te vatten. De context en de verschillende standpunten vereisen meer duiding. Belangrijk is om mee te nemen dat we een drempelvrije universiteit wensen te zijn, waar alle studenten en personeelsleden hun talenten maximaal kunnen ontplooiën.”

De nota is te vinden op www.kuleuven.be/diversiteit

“Leuven is helemaal niet zo wit”

“Voor veel allochtone jongeren en hun ouders is de K.U.Leuven een wit bastion. Ik probeer hen duidelijk te maken dat dat niet zo hoeft te zijn.” Imade Annouri van de Dienst Communicatie timmert inmiddels een jaar aan de weg als adviseur instroom allochtone studenten.

INE VAN HOUDENHOVE

“Iedereen die wil voortstuderen is welkom aan de K.U.Leuven. Als er dan allochtone jongeren zijn die vrezen dat ze hier niet zichzelf kunnen zijn, vind ik dat een heel spijtige zaak én een gemiste kans voor onze universiteit. De K.U.Leuven heeft allochtone studenten heel wat te bieden. Het is één van mijn taken om naar scholen en verenigingen toe te stappen om hen te informeren over hoger onderwijs in het algemeen en het belang van een goede studiekeuze, maar ook over alle modaliteiten die de K.U.Leuven biedt aan jongeren van allochtone afkomst.”

Zo kunnen studenten met al hun vragen terecht bij het contactpunt voor allochtone studenten, bemand door Saloua Belahrir: “Daarmee zijn we als universiteit uniek in Vlaanderen. Er is ook een studentenmoskee, een Maghrebijnse en een Turkse studentenvereniging, een meisjesresidentie waar alleen studen-

tes samen zitten... Als allochtone student kan je hier echt wel jezelf zijn. En Leuven is ook helemaal niet zo wit als veel mensen van allochtone afkomst – waaronder ikzelf vroeger – denken (*lacht*).”

Chinees

“Allochtone studenten zijn natuurlijk nog steeds in grote mate ondervertegenwoordigd in de studentenpopulatie. De participatie stijgt, maar het gaat erg langzaam. Jongeren van allochtone afkomst zijn meestal de eersten van hun familie die gaan voortstuderen. Ze krijgen dan ook te maken met specifieke problemen: ouders die niet begrijpen waarom ze psychologie willen studeren in plaats van het meer prestigieuze geneeskunde; of die zich afvragen op welke manier ze hun kinderen het best kunnen ondersteunen. Ook een studiekeuze maken is niet evident voor vele jongeren. Om hen met die problemen te helpen hebben we enkele ludieke filmpjes gemaakt die inmiddels via Twitter en Face-

Imade Annouri op bezoek bij een Ghanese vereniging

(© K.U.Leuven | Rob Stevens)

book hun weg vinden. Om precies te achterhalen waar de drempels en hinderpalen zitten, organiseer ik ook bevestigingen in focusgroepen.”

“Maar het belangrijkste blijft informeren. Zo ben ik pas bij een Chinese vereniging hier in Leuven gaan spreken. En onlangs heb ik een rondleiding in Leuven georganiseerd voor leerlingen van een Antwerpse concentratieschool. Ik

heb ook geprobeerd om allochtone kinderen te laten deelnemen aan de jongste editie van Kinderuniversiteit en dat is goed gelukt. En vorig jaar hebben we een ambassadeurswerking opgezet met onze allochtone masterstudenten. Met hun getuigenissen hebben we verschillende secundaire scholen in Vlaanderen bezocht om studenten te inspireren en te informeren. Die werking gaan we

dit jaar nog verder uitbreiden. Er is iets in beweging gezet, mensen beginnen de weg naar de universiteit te vinden. Ik ben er van overtuigd dat we op termijn de vruchten zullen zien van onze inspanningen.”

www.kuleuven.be/toekomstigestudenten/tijdomdecijfersongelijktegeven/

Laura Carstensen
(© ingezonden)

John Clarkson
(© ingezonden)

Roger Coleman
(© ingezonden)

John Myles
(© ingezonden)

Mary Tinetti
(© ingezonden)

Eredocoraten 2012 voor onderzoek rond ouder worden

Onze universiteit kent op haar Patroonsfeest traditiegetrouw het eredoctoraat toe aan personen met bijzondere verdiensten op wetenschappelijk, maatschappelijk of cultureel vlak. Op 2 februari 2012 reikt ze eredoctoraten uit aan Laura Carstensen, John Clarkson, Roger Coleman, John Myles en Mary Tinetti. De promotoren die deze vijf wetenschappers voordroegen, schetsen welke belangrijke bijdrage ze leveren aan het onderzoek rond ouder worden.

KATRIEN STEYAERT

LAURA CARSTENSEN

Ouder worden als positief verhaal

“In minder dan een eeuw is de levensverwachting met gemiddeld dertig jaar gestegen in ontwikkelde delen van de wereld. Die extra jaren kunnen een geschenk of een last zijn voor de mens, al naargelang van hoe hij ze invult.” Dat is het uitgangspunt van het *Stanford Center on Longevity*, een interdisciplinair centrum dat onderzoekt hoe de kwaliteit van ons leven op alle leeftijden – ook hoge – kan worden verbeterd. Eén van de oprichters en directeur van het centrum is Laura L. Carstensen, psychologieprofessor aan *Stanford University*.

Haar onderzoek wordt al meer dan twintig jaar ondersteund door het *National Institute on Aging*, en van haar vele bekroningen zijn het *Guggenheim Fellowship* (2003) en de *MERIT award* (2005) de opvallendste. Carstensen verwierf bekendheid met haar ‘socioemotional selectivity theory’, een motivatietheorie die het hele leven omspant.

“Ze leverde een fundamentele bijdrage aan het begrip van de psychologische mechanismes achter oud worden”, zeggen promotoren Mathieu Vandenbulcke en Ralf Krampe. “Traditioneel wordt ouder worden gezien als een proces van verlies en verval, maar Carstensen veranderde die perceptie. Ze schrijft een positief verhaal en toont aan dat veroudering gepaard gaat met een verbetering van sociale en emotionele vaardigheden. Die komen niet enkel het individu, maar ook een veel breder sociaal netwerk ten goede. Haar inzichten kunnen leiden tot een actievere rol voor ouderen in onze maatschappij.”

JOHN CLARKSON & ROGER COLEMAN

Het antwoord van ontwerpers op de vergrijzing

Roger Coleman is emeritus professor *inclusive design* aan het Londense *Royal College of Art* en zette in 1994 een Europees netwerk op gespecialiseerd in ontwerpen en *ageing*. John Clarkson is professor *engineering design* en directeur van het *Cambridge Engineering Design Center*, en heeft veel ervaring op het vlak van productontwikkeling.

De twee bundelden hun krachten, onder meer in het onderzoeksprogramma *i-design*, en focussten op de ontwikkeling van inclusief ontwerpen. Dat is de overkoepelende term voor het ontwerpen van alledaagse producten en diensten die ook bruikbaar en toegankelijk zijn voor mensen die uitgesloten worden door de razendsnel veranderende technologie – in het geval van Clarkson en Coleman vooral oudere mensen. Het gaat van slimme verpakkingen en gebruiksvriendelijke gsm's tot integraal toegankelijke metrostations. Clarkson en Coleman ontwikkelden een leidraad voor de industrie en het concept van de ‘exclusion audit’, een aanpak om vast te leggen hoeveel mensen een bepaald product of bepaalde service niet kunnen gebruiken.

“De belangrijkste redenen om deze wetenschappers te onderscheiden zijn hun maatschappelijk belang, hun pioniersrol en de bruggen die ze gebouwd hebben tussen verschillende disciplines”, zegt promotor Ann Heylighen. “Ze benadrukken de waarde van leeftijd en handicap voor innovatie, en brengen een sterke boodschap voor jonge mensen: onze vergrijzende maatschappij, en de daarbij horende uitdagingen, is niet iets dat alleen beleidsmakers en specialisten sociale zekerheid aangaat. Coleman verwoordde het zo: *The ageing society is about our future selves, and it challenges many different disciplines, including design and engineering.*”

JOHN MYLES

Brede kijk op pensioen-systemen

John Myles is professor sociologie aan het Departement Sociologie en aan de *School of Public Policy and Governance* van de Universiteit van Toronto. “Hij is één van de meest eminente en creatieve Canadese sociologen”, weet promotor Jos Berghman. “Zijn eerste boek, *Old Age in the Welfare State* (1984), was een instant klassieker in de vergelijkende studies van de welvaartstaat. Ook zijn latere werk over vergrijzing en pensioenbescherming vond veel weerklank in sociaalbeleidsmiddens.”

Myles is vooral invloedrijk geweest met zijn theoretisch en empirisch werk over de gelijkenissen en verschillenpunten tussen de verschillende pensioen-systemen. “De houdbaarheid van die systemen is een thema dat het laatste decennium in het middelpunt van de belangstelling staat, maar vaak ligt de nadruk nogal eenzijdig op de financiële houdbaarheid. Iemand als Myles denkt evenwichtiger, door ook de sociale houdbaarheid te belichten – hij pleit voor een billijke verdeling van de toekomstige pensioenlast – en door zich af te vragen of de politieke stabiliteit niet in het gedrang komt. Vanuit zijn sociaal engagement maakt hij ook de vertaalslag naar hoe de verdeling van allerhande voordelen in de bevolking eruit zou moeten zien.”

Myles publiceerde ook over stratificatiethema's als onderwijs, werkgelegenheid en de verklaring van loonverschillen.

MARY TINETTI

Erkenning van de valproblematiek

Als vroeger een oudere man of vrouw viel, werd dat vaak gezien als een spijtig ongeluk dat nu eenmaal samenhangt met hoge leeftijd. De Amerikaanse Mary Tinetti zag het anders. Al heel vroeg in haar medische carrière kon ze een kwantitatieve relatie aantonen tussen de meest belangrijke risicofactoren en vallen. Ze ontwikkelde doeltreffende en kostenbesparende strategieën die het risico op vallen verminderen, en die voor ouderen een groot verschil kunnen maken. In plaats van een onvermijdelijk gevolg van de vergrijzing werd vallen zo een vermijdbaar probleem. Ze was ook een pionier in het onderzoek naar letsels en andere gevolgen van vallen bij ouderen.

Tinetti is *Gladys Phillips Crofoot Professor of Medicine (Geriatrics), of Epidemiology (Chronic Diseases) and of Public Health* aan *Yale University*. Ze is ook het hoofd van *the Yale Program of Aging*.

“Ongeveer één op de drie van de thuiswonende ouderen valt minstens eenmaal per jaar”, weten Tinetti's promotoren Steven Boonen en Koen Milisen. “Valincidenten vormen bij ouderen de belangrijkste oorzaak van fatale en niet-fatale letsels. Ze hebben een grote psychologische impact en kosten handenvol geld.”

“Tinetti is één van de grondleggers van een geavanceerde aanpak voor de zorg en behandeling van kwetsbare ouderen met complexe gezondheidsproblemen. Haar een eredoctoraat toekennen vormt een belangrijke bijdrage aan de erkenning van de valproblematiek als een ernstig maatschappelijk probleem, dat door de vergrijzing alleen maar zal toenemen en waarin de overheid dringend verder dient te investeren.”

Met myUZ heeft UZ Leuven een toepassing in huis waarmee de patiënt via het internet op een beveiligde manier kan communiceren met zijn zorgverleners. “Het resultaat is een betere wisselwerking, waarbij het ultieme doel is dat de patiënt zich lid gaat voelen van het behandelende team”, zegt professor Bart Van den Bosch, de geestelijke vader van myUZ.

‘myUZ’: betere communicatie tussen patiënt en ziekenhuis

Op de website van UZ Leuven kunnen patiënten doorklikken naar de rubriek myUZ. Als ze op die pagina inloggen – via hun elektronische identiteitskaart of burgertoken – belanden ze in een beveiligde persoonlijke ruimte die gepersonaliseerde informatie biedt. Via myUZ kun je bijvoorbeeld je afspraken met het ziekenhuis checken, maar ook betrouwbare informatie lezen over je ziekte of behandeling. Je kunt ook zelf informatie doorgeven aan het ziekenhuis en een medisch dagboek bijhouden.

Zo'n gepersonaliseerde vorm van informatie-uitwisseling tussen ziekenhuis en patiënt is alvast in ons land uniek. Voorlopig is de toepassing grondig uitgebouwd voor een beperkt aantal zorgprogramma's of ziekenhuisafdelingen, maar binnen afzienbare tijd zal elke patiënt van UZ Leuven er gebruik van kunnen maken.

Aanvullend

Barbara Raeymaekers is een van de verpleegkundig specialisten en trajectbegeleider bij het multidisciplinair borstcentrum (MBC), een van de pioniers van myUZ in UZ Leuven. Raeymaekers benadrukt dat de computer nooit het persoonlijke contact met de zorg-

verleners zal vervangen, maar wel een uitstekende aanvulling is: “Met elke patiënt hebben we zes vaste contactmomenten, waarin we hen bijzonder veel informatie bezorgen. Maar mensen bij wie kanker is vastgesteld, verkeren in stress. Heel veel informatie gaat daardoor verloren. MyUZ biedt een goede ondersteuning om die later in alle rust opnieuw te bekijken.”

“Uniek is dat de informatie is aangepast aan de specifieke aandoening en behandeling van de patiënt, maar ook aan de fase waarin de aandoening en de behandeling zich bevinden. Wie na de ingreep enkel antihormoontherapie nodig heeft, bijvoorbeeld, zal geen info over chemotherapie krijgen.”

Betrouwbaar

De toepassing myUZ werd volledig in eigen huis ontwikkeld. Professor Bart Van den Bosch is als IT-directeur van UZ Leuven de geestelijke vader: “Het probleem met medische informatie op het internet is dat je heel onbetrouwbare informatie vindt. En natuurlijk ook uiterst betrouwbare gegevens, die echter niet noodzakelijk met de specifieke behandeling van de patiënt in kwestie overeen-

komen. Denk aan iemand die informatie zoekt over een bepaalde hartklep, terwijl bij hem een andere wordt ingeplant.”

“Daarom leveren we liever zelf de online informatie, geverifieerd door al onze artsen en medewerkers”, vult Raeymaekers aan. “Dat is iets wat patiënten sterk appreciëren. MyUZ creëert controle en rust en biedt patiënten een duidelijker inzicht in hun ziekte en het behandelingsbeleid.” Gevoelige informatie, zoals een nieuwe diagnose of het resultaat van een labo-onderzoek, zul je in myUZ niet vinden. “Dat wordt altijd *face-to-face* verteld”, benadrukt Barbara Raeymaekers.

Dagboek

Voor patiënten die een chemotherapie ondergaan, biedt myUZ binnenkort nog een interessante module in de vorm van een dagboek. Daarin kunnen ze de nevenwerkingen noteren op het moment dat de klachten zich voordoen, wat een veel preciezer idee van de problemen geeft dan de herinneringen op een later consult. Van den Bosch: “De feedback komt direct en overzichtelijk voor de arts in het dossier terecht. Het resultaat is een betere wisselwerking, waarbij het ultieme doel

Professor Bart Van den Bosch

(© UZ Leuven)

“MyUZ biedt patiënten een duidelijker inzicht in hun ziekte en de behandeling.”

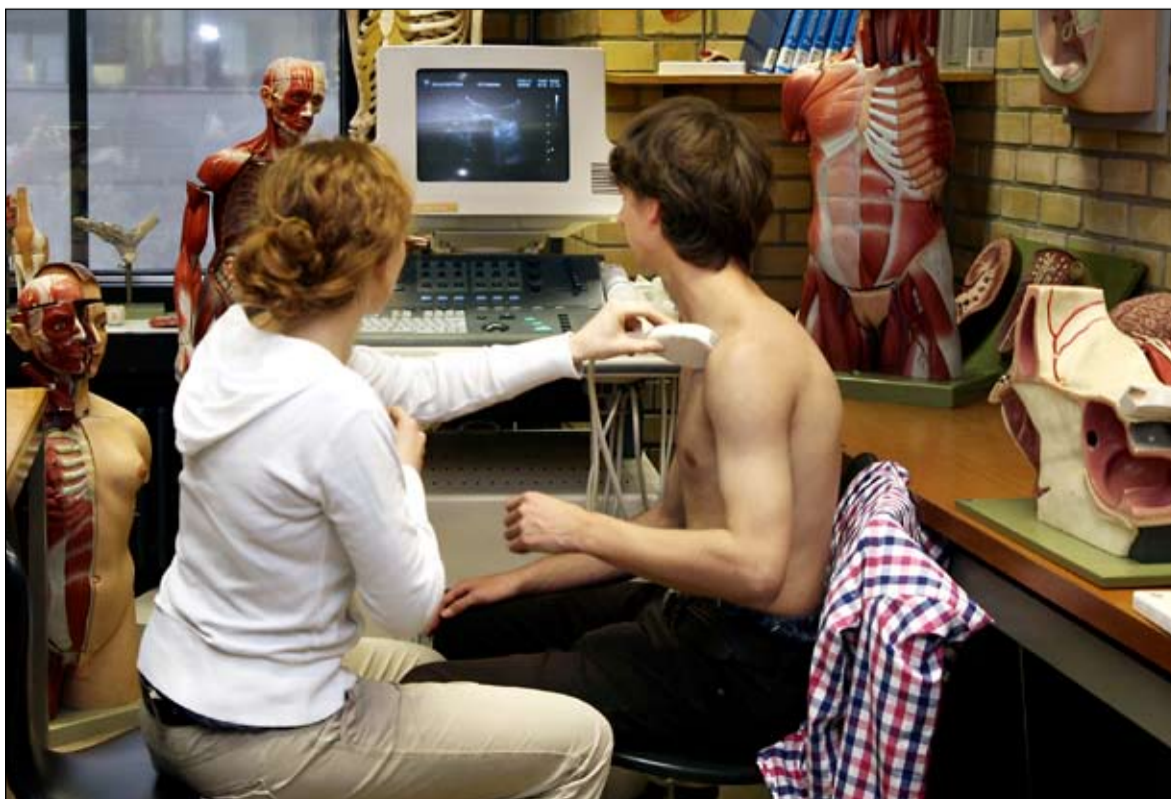
is dat de patiënt zich lid gaat voelen van het behandelende team.”

MyUZ wordt de komende jaren uitgerold voor alle diensten van UZ Leuven – en ook voor de ziekenhuizen binnen *Nexuz health*, een medisch samenwerkingsverband tussen acht ziekenhuizen – waardoor nog meer mensen aan de informatie kunnen bijdragen

en de kwaliteit ervan nog wordt verbeterd. Voor patiënten die thuis geen computer hebben of niet gewend zijn om met een pc te werken, blijven de oude communicatiemiddelen uiteraard bestaan.

Bron: *UZ Magazine*

Meer info: www.uzleuven.be en www.nexuzhealth.be

Kulak krijgt echografietoestel

Op 12 december schonk de Dienst Medische Beeldvorming van het Kortrijkse ziekenhuis az groeninge een echografietoestel aan de Groep Biomedische Wetenschappen van Kulak. Daardoor kunnen geneeskundestudenten van bij het begin van hun opleiding kennismaken met de nieuwe radiologische technieken. In alle takken van de geneeskunde zijn beeldvormingstechnieken belangrijke diagnostische instrumenten, dus is het essentieel dat studenten ze aanleren en onder de knie krijgen. Het toestel zal beschikbaar zijn voor de practica anatomie en radiologie in de eerste, tweede en derde bachelor genees-

kunde. De studenten kunnen in kleine groepen anatomische structuren visualiseren bij elkaar of bij lichamen verkregen dankzij lichaamsdonatie. Via ultrasound is het mogelijk om interne structuren – spieren, pezen, bloedvaten – en organen zichtbaar te maken door het plaatsen van een sonde op de huid. Het echografietoestel zal ook gebruikt worden in onderzoeksprojecten. Samenwerking met opleidingsinstellingen is voor az groeninge cruciaal omdat het ziekenhuis een expertisecentrum wil zijn voor opleiding en onderzoek.

(Foto © Donald Samyn)

Europese impuls voor toponderzoek

De European Research Council (ERC) kende in december nieuwe onderzoeksbeurzen toe aan een aantal K.U.Leuven-projecten.

De ERC reikt jaarlijks beurzen of *grants* uit aan zowel beginnende (*starting*) als gevorderde (*advanced*) onderzoekers, om innovatief onderzoek op internationaal niveau aan te moedigen. De *advanced grants* die nu worden toegelikt, bedragen tot 2,5 miljoen euro elk. De ERC geeft daarmee uitzonderlijke onderzoeksleiders, die bewezen hebben tot de top in de wereld te behoren, de kans om risicovol en innovatief onderzoek uit te voeren.

Op deze pagina stellen drie onderzoekers hun project voor, één uit elke groep – humane wetenschappen, biomedische wetenschappen, en wetenschap en technologie. Over enkele maanden gaan we langs bij de anderen (*zie kadertje rechtsonder*) voor een stand van zaken in hun projecten.

ILSE FREDERICKX | FOTO'S ROB STEVENS

Op weg naar een biologisch gewricht

Reumatoloog Frank Luyten is al 25 jaar bezig met weefselherstel en hoopt in de nabije toekomst zijn droom te kunnen realiseren: een kunstgewricht dat niet gemaakt is van metaal of plastic, maar wel van levend weefsel.

Luyten behaalde een *ERC advanced grant* voor REJOIN, een project met het interdisciplinair platform Prometheus. Deze divisie van K.U.Leuven Research & Development verenigt ingenieurs, biologen en klinici, en heeft als doelstelling om levende implantaten te ontwikkelen.

Luyten, die van opleiding reumatoloog is, schetst het probleem: "Wij kunnen steeds beter de afbraak van ontstoken gewrichten stoppen en controleren. Maar we zijn nog niet goed in het herstel van gewrichtsweefsels, eens de schade er is. Dat kan je op verschillende manieren aanpakken. Een eerste manier stimuleert het lichaam om zichzelf te herstellen, zoals met groeifactoren: eiwitten die communicatie tussen cellen en weefsels bewerkstelligen en zo herstel in de hand werken."

Luyten lag mee aan de basis van de ontdekking van groeifactoren die nu als behandeling in de kliniek worden gebruikt om bot te helen. Maar dat werkt niet altijd, legt hij uit: "Als er in de buurt van het beschadigd weefsel onvoldoende cellen aanwezig zijn die bij het weefselherstel nodig zijn en er een slechte doorbloeding is, kunnen die groeifactoren niet aanslaan."

Vandaar de ontwikkeling van andere methodes voor weefselherstel: levende (stam)cellen inspuiten die lokaal het beschadigde weefsel mee helpen herstellen. "Een toepassing is een therapie voor kraakbeenherstel in de knie. Intussen zijn we geëvolueerd naar een tweede generatie levende implantaten,

namelijk de combinatiepreparaten: die bestaan typisch uit biologische draagstructuren, stamcellen en groeifactoren."

Het Prometheus-platform werkt al een tiental jaren aan combinatiepreparaten voor botherstel. Geen makkelijke klus, onder andere omdat de drie onderdelen – materiaal, cellen en groeifactoren – op elkaar reageren. "We hebben nu een eerste generatie weefselingenieurs, die de regels beginnen te verstaan om dergelijke implantaten te maken. Ons doel met dit ERC-project is nog een stapje verder: een kunstgewricht van levend en groeiend weefsel – niet alleen cellen die overleven in een draagstructuur. Gewrichtsprothesen van metaal en plastic hebben zeker hun plaats, maar eerder bij de oudere patiënt, vermits ze 15 à 20 jaar meegaan. Het blijft vreemd materiaal in je lichaam en dat moet na een tijd vervangen worden."

"We werken nu aan een biologische gewrichtsprothese. We kopiëren daarbij de natuur tijdens de embryonale fase en de groei. Zo'n stuk levend weefsel wordt in vitro gekweekt en geassembleerd uit meerdere lagen, die dan een weefselstructuur vormen en die onderling met elkaar communiceren. In het lichaam van de patiënt zou dit dan kunnen ingroeien, zodat je na een jaar niet meer ziet dat er een implantaat ingebracht is. We hopen binnen vijf jaar aan te tonen dat er een stuk levend gewricht in vitro kan ontwikkeld worden. Als dat lukt, kan dat een blauwdruk zijn om ook andere weefsels te bouwen: de weg naar de *biological spare parts* ligt dan open."

www.kuleuven.be/prometheus

De kortsluiting tussen burger en staat

Politicooloog Marc Hooghe onderzoekt in zijn ERC-project hoe in Europa nieuwe vormen van politieke participatie de relatie tussen burgers en de staat beïnvloeden. Daarmee is hij de eerste Leuvense onderzoeker uit de Humane Wetenschappen die een *ERC advanced grant* krijgt.

Partijen en sociale bewegingen, zoals vakbonden, vergrijzen heel sterk. In die zin is politieke participatie op een generatie tijd flink achteruitgegaan, in alle Europese landen. Maar dat wil niet zeggen dat mensen nu minder aan politiek doen: "Ontevredenheid wordt nu geuit via andere vormen, zoals de G1000 (*de burger-top van 1.000 willekeurig gekozen burgers in Brussel op 11 november 2011 - red.*), de acties van de indignados (*de in Spanje ontstane protestbeweging tegen de kapitalistische uitwassen, die internationaal uitdeinde - red.*) of Facebook-groepen."

Die onconventionele politieke vormen zijn wel geïnternationaliseerd, maar niet geïnstitutionaliseerd: "Door de snellere communicatiemogelijkheden spelen ze vlotter in op de verschoven

niveaus van politieke besluitvorming: bijvoorbeeld Europees, Belgisch én Vlaams. Maar ze zijn nog op zoek naar zichzelf: wars van instituties werken ze meer individualistisch. Maar omdat ze minder georganiseerd zijn, oefenen ze momenteel minder invloed uit dan politieke partijen vroeger."

In zijn onderzoek analyseert Hooghe de link tussen participatie en vertrouwen. "Politiek vertrouwen is de motor van het functioneren van de overheid: als mensen uit wantrouwen wetten breken of belastingen ontduiken, kan de staat ook moeilijk werken. Het probleem van de Grieken, bijvoorbeeld, is niet dat ze hun soevereiniteit verliezen aan Europa, maar wel dat ze hun eigen regering en administratie niet vertrouwen. Het is in hun omstandigheden niet rationeel om als enige de regels te volgen."

"Helaas is politiek vertrouwen snel kapot te krijgen, maar moeilijk op te krikken: vertrouwen in de politiek herstellen kan wel, maar zeer langzaam. Binnen Europa proberen we op dat vlak verschillende tradities te verzoenen.

De vraag is of nieuwe vormen van politieke participatie, zoals een referendum, tot meer vertrouwen leiden. Voorlopig lukt dat niet en heerst er een klimaat van euroscepticisme."

"De normale cyclus zou zijn dat politieke participatie leidt tot invloed, wat dan weer leidt tot vertrouwen. Die wisselwerking willen we bestuderen bij de nieuwe politieke participatie. De afgelopen honderd jaar zijn de partijen de grote brug geweest tussen burgers en het politieke systeem: die brug is weg. Zolang de nieuwe vormen van politieke participatie die rol niet overnemen, is de staat en de democratie nu iets heel abstracts – té abstract wellicht. In een democratie krijg je niet altijd gelijk en het werkt alleen als niet altijd dezelfde ongelijk krijgen. Dat wil zeggen dat je vertrouwen moet hebben in de spelregels, en niet in de uitkomst van het spel."

De onbekende vakjes in de tabel van Mendelejev

Kernfysicus Piet Van Duppen bestudeert de zwaarste elementen in de tabel van Mendelejev. De wetenschappelijke kennis daarover is beperkt. Met een nieuwe techniek die in Leuven ontwikkeld werd, hopen de fysici daar verandering in te brengen.

"Op de tabel van Mendelejev staat nog een heel groot onontgonnen gebied van zware, radioactieve elementen", vertelt professor Piet Van Duppen. Die lacune was voor Van Duppen en zijn collega Mark Huyse de aanleiding voor het ERC-project HELIOS (*Heavy Element Laser Ionisation Spectroscopy*). "Die zwaarste elementen komen op aarde niet voor en moeten met krachtige deeltjesversnellers aangemaakt worden. Dat gebeurt meestal in minuscule hoeveelheden – soms slechts een paar atomen per seconde. Omdat die atomen ook radioactief zijn, vallen ze snel uiteen: sommigen leven maar een fractie van een seconde. Vandaar onze beperkte kennis over die zware elementen. We weten zelfs nog niet waar de tabel van Mendelejev zal eindigen", vertelt Van Duppen.

"Met dit project bestuderen we de kernstructuur van de zwaarste atomen: door hun groot aantal deeltjes vormen die een uitstekend laboratorium om informatie te verkrijgen over de kernkracht die een atoomkern bij elkaar houdt. Tegelijkertijd kijken we naar de elektronen – de negatief geladen deeltjes die in banen rond de kern vliegen: ook daar spelen correlaties tussen de vele elektronen plus effecten van Einsteins relativiteitstheorie een rol." Het uiteindelijke doel is de theoretische modellen te testen

en te corrigeren.

De nieuwe techniek van laserspectroscopie die de fysici zullen gebruiken, is in Leuven ontwikkeld. "In eerste instantie vangen we de zeldzame zware atomen in een gasstraal waar we ze met laserlicht beschijnen. Hierdoor brengen we het buitenste elektron in een andere baan. Een tweede laserstraal schiet daarna het elektron weg en het atoom wordt geïoniseerd: het krijgt een positieve elektrische lading en wordt dan gemakkelijk manipuleer- en detecteerbaar. Uit de kleur van het laserlicht, dat als het ware een vingerafdruk is van de atoomkern, halen we dan onze informatie. Op zich is laserspectroscopie een bekende techniek, maar het is nieuw voor de zware elementen: met ons voorstel zal de gevoeligheid, nauwkeurigheid

en snelheid van de laserspectroscopie met tenminste een factor honderd verbeterd worden", legt Van Duppen uit. Dezelfde techniek zou gebruikt kunnen worden om zware elementen op te sporen in het milieu, bijvoorbeeld een poloniumvergiftiging.

Na de testfase in samenwerking met onderzoeksgroepen uit Frankrijk, Duitsland, Engeland en Finland wordt de opstelling voor de finale metingen gekoppeld aan de nieuwe deeltjesversneller van GANIL, die op dit ogenblik in Frankrijk gebouwd wordt.

Ook de volgende onderzoekers ontvingen een *advanced grant*:

- **Jan Staessen** (Afdeling Hypertensie en Cardiovasculaire Revalidatie, Faculteit Geneeskunde): subklinisch hartfalen;

- **Johan Suykens** (Departement Elektrotechniek, Faculteit Ingenieurswetenschappen): wiskundige modellering van voorspellende modellen

- in samenwerking met de *Eidgenössische Technische Hochschule Zürich*: **Luc Van Gool** (Centrum voor Beeld- en Spraakverwerking, Faculteit Ingenieurswetenschappen): software voor 4D-weergave

Uitzonderlijk is ook de *Proof of Concept*-beurs, een grant die bovenop een bestaande ERC-beurs wordt uitgereikt om innovatieve onderzoeksresultaten naar de markt te brengen:

- **Jan Cools** (Centrum Menselijke Erfelijkheid, VIB-K.U.Leuven): design van geneesmiddelen voor vaste tumoren, op basis van onderzoek naar therapeutische moleculen bij T-cel-leukemie.

Meer over hun onderzoek leest u in één van onze volgende edities en nu al online op www.kuleuven.be/ck/ (klikken op 'html-versie'). In totaal werken ondertussen al 35 K.U.Leuven-onderzoekers met een ERC-beurs.

AGORIAPRIJS VOOR VERNUFTIG MINIATUURVLEIETUIGJE

Net ontdekt in Heverlee: de Kulibrie

Nauwelijks een decimeter groot en een paar suikerklontjes zwaar: meer hoeft een eindwerk ingenieurswetenschappen niet te zijn, vond Frederik Leys. Voor zijn masterproef ontwierp hij de Kulibrie, een miniaturvliegtuigje dat zich in de gekste bochten kan manoeuvreren, met dank aan de rosse kolibrie. Heel vernuftig, vond ook de jury van de Vlaamse Scriptieprijs. Frederik haalde de shortlist van de Scriptieprijs én van de Agoriaprijs voor technologisch en innovatief onderzoek, en die laatste won hij ook.

WOUTER VERBEYLEN

“Ik kreeg het idee voor mijn Kulibrie tijdens het vak probleemoplossen en ontwerpen, waarvoor we een microvliegtuig met flappende vleugels – een ‘ornithopter’ – moesten ontwerpen”, vertelt Frederik Leys, die inmiddels als onderzoeker aan de slag is aan het Departement Werktuigkunde. “Toen ging het nog om een vliegtuig met een spanwijdte van 60 centimeter, maar dat leek me veel te groot. De winst van flappende vleugels is net dat zo’n vliegtuigje in staat is tot luchtacrobatie: het kan zich in allerlei bochten manoeuvreren en een grillig parcours afleggen. Ideaal om in te zetten in kleine, smalle ruimtes dus, en daarvoor is 60 centimeter gewoon te breed. In de buitenlucht is dat manoeuvreren minder van belang, en bovendien zijn vliegtuigjes met vaste vleugels en helikopters op een grotere schaal efficiënter qua energieverbruik.”

De ‘Kulibrie’ van Frederik is véél kleiner geworden dan 60 centimeter. Het is een fragiel ogend vliegtuigje met een vleugelspanwijdte van zo’n tien centimeter, en broze, doorschijnende vleugels als van een libel. “De naam ‘Kulibrie’ is natuurlijk niet toevallig gekozen: ik baseerde de anatomie en de vleugelslag op de rosse kolibrie. Kolibries en grote insecten voelen

de lucht ‘stroperig’ aan, een beetje zoals wij water aanvoelen. Dat stroperige is nodig om de juiste aerodynamische krachten op te wekken om in de lucht te blijven. Als model had ik de keuze tussen de rosse kolibrie en de *manduca sexta* (de tabakspijlstaart, een nachtvlinder – red.), twee diertjes waarvan de flappende vleugelslag al uitgebreid bestudeerd is. Maar de rosse kolibrie heeft kleinere vleugels die sneller slaan, waardoor die een groter gewicht kunnen tillen. De vlinder kan hooguit 1,6 gram tillen, mijn Kulibrie weegt 4 gram, het batterijtje van 1 gram inbegrepen.”

Spionage?

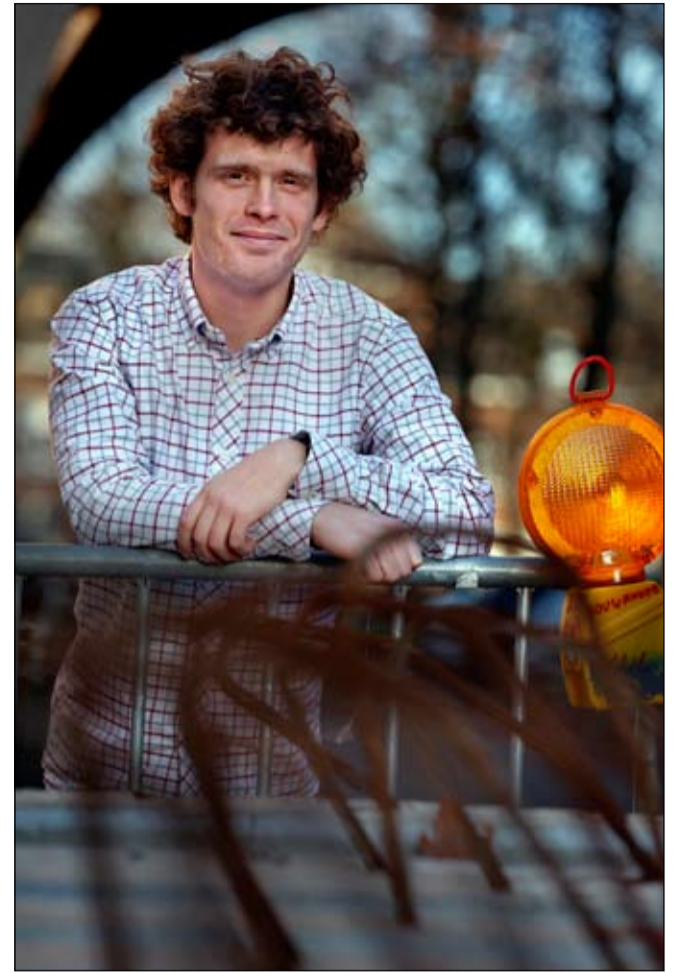
Maar wat is nu precies het geheim van de vleugelslag van de Kulibrie? “Kolibries bewegen hun vleugels niet verticaal, zoals grotere vogels, maar horizontaal, van achter naar voor en terug – dat is de slagbeweging. Daarbij maken ze ook nog een kantelbeweging, waarbij de vleugels op het einde van elke slag een kwartslag gedraaid worden – dat is de pitchbeweging. De rosse kolibrie maakt die hele vleugelslag 40 keer per seconde. Vooral de pitchbeweging ligt mechanisch erg moeilijk, en daarom bootst men tot nu toe enkel de slagbeweging na. Ik ben erin geslaagd bij mijn Kulibrie zowel de slagbeweging als de pitchbeweging te

imiteren, en bij mijn weten is het daarmee het eerste lichtgewicht-mechanisme van die grootte dat dat kan.”

“Die flappende vleugels maken de Kulibrie op termijn heel wendbaar. Een kolibrie kan voorwaarts, zijwaarts en achterwaarts vliegen, blijven zweven en als het moet ondersteboven landen, en dat is cruciaal om te manoeuvreren in kleine ruimtes. Dat is momenteel nog niet het geval voor mijn Kulibrie, aan de manoeuvreerbaarheid wordt dit jaar gewerkt.”

“De bedoeling is ook de Kulibrie uit te rusten met een camera. Hij zou dan bijvoorbeeld na een aardbeving ingezet kunnen worden om slachtoffers te zoeken in ruïnes, of bij een ramp als Fukushima zou hij in groep uitgestuurd kunnen worden om de exacte schade vast te stellen. Hij is ook geschikt voor spionageopdrachten – veel geld voor dit soort onderzoek komt van het leger – maar ik denk toch liever aan toepassingen als het verzamelen van wetenschappelijke informatie in het oerwoud. Dat is voorlopig toekomstmuziek. Mijn Kulibrie vliegt nog niet vrij, normaal kan hij dat tegen het einde van dit academiejaar. De camera en de commerciële inzetbaarheid zijn iets voor op het einde van een eventueel doctoraat.”

www.scriptieprijs.be

Boven: Frederik Leys. Onder: de Kulibrie, 10 cm breed en 4 gram zwaar (© K.U.Leuven | Rob Stevens)

Onderzoek kort

Wanneer **woestijnsprinkhanen** veranderen van onschadelijke solitaire naar vraatzuchtige zwermdieren, vinden in hun zenuwstelsel moleculaire veranderingen plaats die vergelijkbaar zijn met wat er zich in onze hersenen afspeelt wanneer we iets aanleren. De moleculaire oorzaak van de overgang naar zwermdrag is een eiwit dat zich in het zenuwstelsel van de sprinkhanen bevindt. Dat blijkt uit een onderzoek van biologen van de K.U.Leuven – onder leiding van dr. Heleen Verlinden – in samenwerking met de universiteit van Cambridge. Woestijnsprinkhanen leiden doorgaans een verbor-

gen en eenzaam bestaan. Als in een periode van droogte, volgend op een periode met neerslag, de vegetatie terug afneemt, zullen de solitaire sprinkhanen gedwongen worden om zich te verzamelen rondom de nog resterende voedselbronnen. Door in contact te komen met elkaar en zo een chemisch proces in gang te zetten, ondergaan de sprinkhanen een plotse gedragsverandering: de eens zo schuwe beestjes voelen zich voortaan aangetrokken tot elkaar. Daarnaast veranderen na een tijdje ook de kleur, de lichaamsbouw en zelfs het voortplantingsproces van de sprinkhanen. (Op de foto: links het

solitaire dier, rechts het zwermdier.) Door de mechanismen van zwermvorming te ontrafelen kunnen in de toekomst methodes ontwikkeld worden om sprinkhanenzwermdieren te vermijden.

Een internationaal team van sterrenkundigen geleid door doctoraatsstudent Paul Beck van de K.U.Leuven heeft ontdekt dat **de kern van een aantal oude sterren** minstens tien keer sneller ronddraait dan hun oppervlak. De sterren zijn rode reuzen: zij bevinden zich in een stadium dat onze zon over ongeveer 5 miljard jaar zal bereiken. Hun buitenste lagen zijn zo uitgezet dat de ster meer dan vijf keer groter is dan oorspronkelijk, en zodanig afgekoeld dat de ster een rode kleur heeft gekregen. De kern heeft ondertussen een tegen-

gestelde evolutie doorgemaakt en heeft zich samengetrokken tot een immens hete pit met een buitengewoon hoge dichtheid. Het oppervlak van zo’n ster roteert erg traag: een volledige omwenteling duurt al gauw een jaar. Nu blijkt dat de diep gelegen kern van de ster veel sneller draait, zowat één rotatie per maand. De bevindingen, gebaseerd op uiterst precieze metingen van de Kepler Ruimtetelescoop van NASA, verschenen in het top-tijdschrift *Nature*. Een goed begrip van hoe een ster diep vanbinnen roteert, kan helpen om te voorspellen wat er met sterren als onze zon zal gebeuren aan het eind van hun evolutie.

Wetenschappers van het VIB (Vlaams Instituut voor Biotechnologie) verbonden aan de K.U.Leuven

en de Universiteit Antwerpen hebben voor het eerst **het volledige DNA van een aantal Vlamingen** in kaart gebracht. Dat gebeurde tijdens de ontwikkeling van een techniek om zeer kleine verschillen in het erfelijk materiaal (DNA) te identificeren en te onderscheiden van fouten die te wijten zijn aan de gebruikte technologie. De software die ze hiervoor ontwikkelden, werd toegepast in twee studies waarin de eerste Vlaamse genomen ooit werden onderzocht. Allereerst konden de minimale genetische verschillen tussen eenige tweelingen in hun volledige genomen worden gekarakteriseerd. Vervolgens werd de methode toegepast op de genomen van de tumor en het normale weefsel van een patiënt met eierstokkanker. De onderzoekers konden daarbij de mutaties opsporen die verantwoordelijk waren voor de tumorontwikkeling.

WETENSCHAP IN STROOMVERSNELLING

Een eigen kijk op perceptie

Zien omvat een proces dat te maken heeft met onze ogen, onze hersenen en hoe we informatie interpreteren. Op dat kruispunt van verschillende disciplines doet experimenteel psycholoog Johan Wagemans onderzoek. Hij slaat daarbij de brug tussen honderd jaar oude Gestaltpsychologie en modern hersenonderzoek.

Johan Wagemans (© RS)

ILSE FREDERICKX

Professor Johan Wagemans is diensthoofd van het Laboratorium voor Experimentele Psychologie en leidt het onderzoeksproject 'Gestaltrevision', dat gefinancierd wordt via het Methusalem-programma van de Vlaamse overheid. Het onderzoeksdomein van Wagemans is visuele waarneming.

Uw onderwerp is een typisch voorbeeld van interdisciplinair onderzoek?

"Ja, het is niet vanzelfsprekend dat een psycholoog visuele waarneming onderzoekt. Ik krijg dikwijls de vraag of ik oogarts of hersenwetenschapper ben. Maar waarneming is wel een persoonlijke beleving en dus subjectief.

Je kan eigenlijk niet weten of iemand anders hetzelfde ziet als jij. En ons gedrag wordt beïnvloed door de manier waarop we de omgeving waarnemen. De subjectieve aard van de waarneming en de invloed ervan op gedrag zijn typische aspecten die in andere disciplines minder aan bod komen."

U grijpt terug naar de Gestaltpsychologie?

"Ja, de Gestaltpsychologie stelde honderd jaar geleden al dat het geheel meer of anders is dan de som van de delen (*het Duitse woord Gestalt betekent gehele of georganiseerde vorm - red.*). Een voorbeeld daarvan is het fenomeen van schijnbare beweging: als je een lichtflits ziet, en kort daarna een andere lichtflits in de

buurt, dan zie je dat niet als twee afzonderlijke lichtflitsen, maar als een beweging van het ene punt naar het andere. Je ziet beweging waar er fysisch geen beweging is. Onze waarneming is dus meer dan een optelsom van de binnenkomende prikkels. Bovendien beïnvloedt de waarneming van het geheel de waarneming van de delen. Visuele illusies zijn daar een typisch voorbeeld van: je ziet soms vervormingen van delen door het grotere geheel."

"De Gestaltpsychologie heeft veel weerklank gehad en behoort ondertussen tot het gemeengoed van de psychologie. Maar de inzichten zijn niet verder geëvolueerd en zijn moeilijk te rijmen met de actuele kennis over de

werking van de hersenen. Daar willen wij de synthese maken."

Wat zegt het moderne hersenonderzoek dan over visuele perceptie?

"Bij het moderne hersenonderzoek vertrekt men vanuit de hiërarchie van de visuele cortex, het deel van de hersenen dat instaat voor visuele waarneming. Die hiërarchie bestaat uit lagen van verwerking: eerst worden de afzonderlijke delen verwerkt en dan in verdere stappen steeds grotere delen, tot uiteindelijk het geheel. Maar ook de activiteit van één cel, die heel lokaal visueel geprikkeld wordt, wordt beïnvloed door wat andere cellen in de buurt registreren. Dat maakt dat we meer zien dan die ene lokale prikkel."

Kan je de Gestaltfenomenen van perceptuele organisatie dan begrijpen vanuit die hiërarchie?

"Ja, als je ook oog hebt voor de wisselwerking tussen die lagen en de dynamiek van die wisselwerking. Een illustratie is wat er gebeurt bij een *bistabiele stimulus*: een prikkel die je op twee manieren kan zien. (*Een bekend voorbeeld is een afbeelding van een vaas waarin je ook twee gezichten kan zien - red.*) Je ziet het ofwel op de ene manier, ofwel op de andere manier, maar niet tegelijk op twee manieren. Uit hersenonderzoek blijkt dat wanneer je de onderdelen - de lokale fragmenten - ziet, de eerste lagen van het visuele systeem actief zijn. Als je globaal ziet, zijn de hogere lagen van de visuele cortex actief; de lokale gebieden worden onderdrukt. Hoe je waarneemt, hangt dus af van welk gebied in de hersenen actief is. En je kan van de ene toestand naar de andere overschakelen. Je ziet dan de activiteit van die gebieden versterken

of verzwakken."

Hoe ziet het huwelijk tussen Gestaltpsychologie en hersenonderzoek er dan uit?

"De samenhang tussen deel en geheel is bij visuele perceptie niet altijd dezelfde. Het geheel kan meer zijn dan de som van de delen, maar het kan ook de som van de delen zijn. Er zijn dus meerdere manieren om tot een geheel te komen. De waarneming van het geheel kan op verschillende manieren de perceptie van de delen beïnvloeden: soms zie je de delen helemaal niet meer, soms juist wel. Er zijn meerdere pistes van waarneming: onze perceptie is heel complex en flexibel. Toekomstig onderzoek moet afbakenen in welke gevallen welke piste wordt gevolgd en hoe de hersenmechanismen dan verschillen. We moeten niet te strak vasthouden aan slechts één manier van Gestaltvorming."

Hebben die fundamentele inzichten ook uitlopers in toepassingen?

"Ja, we passen dit bijvoorbeeld toe in interdisciplinair onderzoek naar autisme: hoe verloopt visuele informatieverwerking bij mensen met autisme? Ze hebben meer moeite met de globale betekenis en focussen zich meer op het lokale, de details. Wij onderzoeken bijvoorbeeld de waarneming van grotere gehele die opgebouwd zijn uit delen, maar ook de samenhang tussen oogbewegingen en de interpretatie van emotionele gelaatsuitdrukkingen of complexe sociale relaties door autistische kinderen: als autistische kinderen in hun sociaal-emotionele interpretatie verschillen van gewone kinderen, heeft dat dan te maken met hun kijkstrategie of met iets anders?"

www.gestaltrevision.be

Oogbewegingsapparatuur in het Laboratorium voor Experimentele Psychologie

(© ingezonden)

DUIZENDSTE DOCTORAAT BIJ BIO-INGENIEURS

Te veel stikstof maakt de bossen ziek

"Het jaar 2011 was door de Verenigde Naties al uitgeroepen tot 'Internationaal Jaar van de Bossen'. Nu mijn doctoraat het duizendste aan onze faculteit blijkt te zijn, kan ik bossen en het belang ervan nog eens extra in de kijker zetten." Aan het woord is Wim Aertsens die zopas zijn doctoraat behaalde, het duizendste in de rij bij de bio-ingenieurs.

HENK VAN NIEUWENHOVE

De belangrijkste vaststelling uit

zijn onderzoek over de productiviteit van bossen is dat stikstof in geringe mate weliswaar een bemestend effect heeft, maar bij oververzadiging kan leiden tot een tragere groei en verstikking. De meeste Europese studies tonen het bemestende effect aan, maar in Vlaanderen is de optimale waarde voor stikstof duidelijk overschreden: "Die omslag is al gebeurd in de jaren 1960-1970", zegt Aertsens. "Dankzij boringen in de stam - de jaarringen vormen een soort van historisch paspoort - hebben we de evolutie in de voorbije honderd jaar duidelijk in kaart kunnen brengen. Vanaf de

jaren 1900 stellen we vast dat de bossen wel varen door een toename van stikstof in de lucht. Maar aan het eind van de jaren 60 gaat de curve neerwaarts en stellen we groeivertragingen vast bij de beuk, de koning van onze bossen."

"Een teveel aan stikstof veroorzaakt een tekort aan andere mineralen, waardoor de groei van de bomen vertraagt. De oorzaken van de toename van stikstof in de lucht zijn voldoende bekend: het gaat in hoofdzaak om uitstootgassen van industrie, verkeer en vee. De toestand van onze bossen is nog niet dramatisch, maar vraagt toch onze aandacht."

Duurzaam bosbeheer

Het onderzoek van Wim Aertsens, onder leiding van professor Bart Muys, omvat ook een methodologisch luik waarin gezocht wordt naar modellen om de productiviteit van bossen zo goed mogelijk in te schatten. Dat tweede deel van het onderzoek speelde zich af in 300 Vlaamse bossen waar de groei van zomereik, beuk en grove den werd opgemeten om na te gaan wat de invloed van verscheidene omgevingsvariabelen is.

"We namen bodemstalen, voerden bodemboringen uit, en we onderzochten de humus, de lage vegetatie en de topografie", zegt Aertsens. "Verder gingen we na hoe diep de grondwatertafel gesitueerd was en trachtten we met behulp van bladvalnetten de hoeveelheid stikstof, fosfor en andere mineralen in de bladeren te bepalen. Het onderzoek leverde de verwachte uitkomst op dat leemgrond een betere voedingsbodem is voor de bomen dan

zandgrond."

Het onderzoek van Wim Aertsens kan helpen om geschikte locaties voor bepaalde boomsoorten te bepalen en om het meest geschikte beheer voor boomsoorten te kiezen. Parallel met zijn onderzoek liep het SIM4TREE-project, dat een simulatiemodel bouwde om toekomstige houtvoorraden in te schatten en zo bij te dragen tot een duurzaam bosbeheer. De bevindingen van Wim Aertsens werden ondertussen gepubliceerd in diverse wetenschappelijke bladen en zullen op hun beurt leiden tot verder onderzoek in andere landen. "Hopelijk kan ik zelf verder aan het onderzoek werken, want we hebben een schat aan data verzameld waar nog heel wat research kan mee gedaan worden", zegt Wim Aertsens.

Een werkgroep van Metaforum Leuven stelde een visietekst op over de toekomst van de bossen in Europa en de wereld:
ees.kuleuven.be/forests2011/

In de Leuvense binnenstad struikel je bij wijze van spreken over al de schenkingen die de universiteit in haar geschiedenis heeft mogen ontvangen. Het team van het Leuvense Universiteitsfonds maakte ter gelegenheid van tien jaar LUF een wandeling met als rode draad 'weldoeners van de universiteit'.

Wandelen tussen weldoeners

Het team van het LUF luistert naar gids Anne De Roo (uiterst links); naast haar Isabel Penne. (© K.U.Leuven | C. Meeussen)

INE VAN HOUDENHOVE

Oud-studente Anne De Roo stelde de wandeling samen voor haar opleiding tot stadsgids. De primeur was voor het Leuvense Universiteitsfonds, dat intussen tien jaar aanspreekpunt en expertisecentrum is voor wie de universiteit op de één of andere manier wil steunen.

Van Stapleton tot Dillemans

In de Sint-Pieterskerk valt het grafmonument te bewonderen van Thomas Stapleton. Deze uit Ierland afkomstige professor riep in de zeventiende eeuw bij testament een beurs in het leven voor zijn afstammelingen en voor Ierse studenten. De Roo: "De beurs bestaat nog steeds, net als vele andere die in het verleden werden uitgereikt – al kom je er vandaag net iets minder lang mee toe dan destijds het geval was. Studeren was in de middeleeuwen en ook nadien zowat de enige manier om vooruit te komen in het leven, maar het was een dure aangelegenheid. Daarom richtten weldoeners zich op het ondersteunen van armlastige stu-

denten." Isabel Penne, directeur van het Universiteitsfonds, ziet parallellen: "Ook vandaag zijn er nog initiatieven om studenten te steunen, zoals het Fonds Dillemans, dat beurzen biedt aan getalenteerde masterstudenten. In tegenstelling tot in de middeleeuwen verwachten schenkers nu niet meer dat de ontvangers voor hen bidden..."

Gulle proffen

Studenten zonder eigen middelen vonden in vroegere tijden een gratis onderkomen in één van de talrijke colleges, meestal gesticht door professoren, die daarvoor vaak hun eigen woning ter beschikking stelden. Adriaan Floriszoon Van Utrecht, die een jaar voor zijn dood in 1523 paus werd, richtte bij testament een college op voor theologiestudenten. Hij had zelf gestudeerd op kosten van een weldoener nadat zijn vader vroeg overleed. De Roo: "Tijdens de renaissance financierden vele professoren dan weer infrastructuur en laboratoria uit eigen zak, omdat de universiteit vaak de middelen niet had om gelijke tred te houden met de snelle ontwik-

kelingen in de wetenschappen. Zo gaf geneeskunde professor Hendrik Jozef Rega opdracht voor de bouw van een fysicakloak, het anatomisch theater en de kruidtuin. Hij schonk ook de naar hem genoemde vleugel aan de Universiteitshal, waar aanvankelijk de bibliotheek gehuisvest was en nu onder meer de Promotiezaal."

Penne: "Vandaag is het ondersteunen van wetenschappelijk onderzoek zowat de voornaamste betrachting van schenkers. Een succesvolle formule is die van de leerstoel op naam waarbij – meestal – een bedrijf gedurende een aantal jaar een vast bedrag schenkt ten behoeve van het onderzoek van een hoogleraar. Het oprichten van een fonds is dan weer populair bij privépersonen: de instapkost ligt lager en het gaat om een zeer persoonlijke manier van schenken, waarbij je betrokken blijft bij het bestuur."

Adellijke uitschieter

De allerbelangrijkste schenking uit de geschiedenis van de universiteit was ongetwijfeld die van Charles Victor de Spoelberch de Lovenjoul die na zijn overlijden

het grootste deel van zijn omvangrijke vermogen aan de universiteit naliet. De Roo: "Hij was daarmee de uitschieter in een traditie van weldoeners die vanaf de negentiende eeuw de pas opgerichte Katholieke Universiteit Leuven structureel ondersteunden – van steun door de overheid was nog geen sprake. Met deze schenking bouwde de universiteit in 1912 onder meer het Spoelberch-instituut, dat aanvankelijk de faculteiten rechten en theologie huisvestte, en nu het algemeen beheer van de universiteit."

Penne: "Steeds meer raakt het ingeburgerd om een deel van het vermogen bij testament over te maken aan de universiteit; iets wat ook voor de erfgenamen erg interessant is. Het besef groeit dat ook de universiteit een 'goed doel' kan zijn."

Boekensteun

De Roo: "Nadat tijdens Wereldoorlog I de Universiteitshal en haar achttiende-eeuwse bibliotheekvleugel vernield waren, ontstonden in vijfentwintig landen steuncomités om boeken bijeen te brengen, en geld om een

nieuwe bibliotheek te bouwen, met de VS als grootste weldoener. In WO II werd het gebouw zwaar beschadigd waarbij bijna de hele collectie in vlammen opging. Het werd heropgebouwd met milde giften uit, weerom, voornamelijk de VS."

Penne: "Ook nu kan de bibliotheek steun gebruiken. Via het Familieboekfonds bijvoorbeeld schenken ouders van studenten vijftig euro aan een bepaalde bibliotheekeenheid, waarbij de naam van hun zoon of dochter in één van de nieuw aangekochte werken wordt vermeld. Je ziet, ook kleinere schenkingen zijn van grote waarde voor de universiteit."

"Bij de start van het Leuvense Universiteitsfonds in 2001 ontving de universiteit 1,3 miljoen euro in schenkingen; dit jaar is dat bijna 12 miljoen oftewel vijfduizend schenkingen, van kleine bedragen tot jarenlange leerstoelen. We merken dat, ondanks de crisis, mensen blijven geven."

www.kuleuven.be/mecenaat/
Info over de wandeling:
anne.deroo@skynet.be,
www.gidsenleuven.be

Onze fotograaf Rob Stevens richt zijn lens op de mens achter de actualiteit aan de universiteit, en vuurt vrank en **UITGELICHT**

Wanneer ik tijdens het recente UUR KULTUUR in Museum M zaaldwalend langs Dirk Braeckman en Charles Burns trek, stuit ik daar op Katinka Vandeveld, oppermeesteres van de aanwezige gidsen.

"Ik ben cultuurverantwoordelijke bij Mecenat (*de studentenkring kunstwetenschappen – red.*)", vertelt ze, "en tijdens de opening van M verzorgden wij, voor de Dienst Cultuur van de K.U.Leuven, gidsbeurten bij de tentoonstelling van Rogier van der Weyden. Sindsdien is die samenwerking blijven bestaan, en geven we ook zelf tweemaal per semester in M rondleidingen aan studenten."

"Cultuur zit er bij mij van jongs af aan in, ja, mijn ouders namen me vroeger al mee naar allerhande musea, mijn vader is ook 'hobby'-kunstenaar (*lacht*), terwijl mijn

ma Latijn en Grieks geeft, wat geregeld tot culturele citytrips leidde."

"De gidsbeurten verlopen allemaal vlot, we zorgen voor een soort 'draaiboek' en houden vooraf eerst een oefenrondleiding. Het goede aan ons systeem is, vind ik, dat elke zaal zijn vaste gids heeft. Mensen kunnen dus zelf kiezen of ze uitleg vragen of niet en hoeven geen hele rondleiding te volgen." "De avond zelf zorg ik er gewoon voor dat iedereen op z'n plaats staat, geef hier en daar een tip en voer water aan – tenzij er volk te kort is, dan gids ik zelf mee. Voor de rest loopt het allemaal vanzelf, dankzij het enthousiasme van onze gidsen."

Info over UUR KULTUUR:
www.kuleuven.be/cultuur/uurcultuur.htm

ZUID-AFRIKAANSE STUDENTEN EN ONDERZOEKERS AAN DE K.U.LEUVEN

Het International Office van de K.U.Leuven coördineert dit academiejaar een *Erasmus Mundus partnership programme* dat Zuid-Afrikaanse studenten en onderzoekers de kans geeft om kennis te maken met Europese universiteiten. En voor die mogelijkheid blijken ze erg dankbaar: “Als ik de kans krijg om in Leuven te doctoreren, dan zal ik niet aarzelen.”

“Gevolglik is die land ‘n tweede huis vir my”

HENK VAN NIEUWENHOVE

McElory Hoffmann behaalde in 2009 zijn PhD aan de universiteit van Stellenbosch, waar hij sedertdien als docent tewerkgesteld is. In het kader van zijn doctoraatsonderzoek verbleef hij eerder al enige tijd in Tübingen, Duitsland. Tot juni 2012 werkt McElory aan het Departement Computerwetenschappen binnen de onderzoeksgroep ‘*Declarative Languages and Artificial Intelligence*’ (DTAI) van professor Luc De Raedt: “Wat ik hier opsteek over technieken en methodes hoop ik te kunnen toepassen op problemen die ik ben tegengekomen in mijn eigen onderzoek rond *computer vision*.”

“Ik ben heel tevreden, fier zelfs dat ik aan de K.U.Leuven terecht ben gekomen. België mag dan

een klein landje zijn, deze universiteit is top. Bovendien is het heel stimulerend om in een internationale onderzoeksgroep te kunnen werken. Deze ervaring neem ik volgend jaar mee terug naar Stellenbosch, waar ik een aantal jaren wil blijven werken. De universiteit heeft me de kans gegeven me verder te ontwikkelen in Europa, daar wil ik iets tegenoverstellen voor mijn land. Maar ik sluit niet uit dat ik ooit terug zal komen naar Leuven.”

Even tevreden is biologiestudente Rabelani Munyai, die zich in Leuven specialiseert in de moleculaire systematiek van planten. “Ik bestudeer onder meer de homologie tussen de plantensoorten *Thurniaceae*, *Juncaceae* en *Cyperaceae*. Het is een unieke kans en een geweldige ervaring om aan zo’n hoog aangeschreven univer-

siteit te kunnen studeren. Straks keer ik terug naar Cape Town University om er mijn masterscriptie af te werken. Maar als ik de kans krijg om in Leuven te doctoreren, dan zal ik niet aarzelen.”

Paddenstoelen en pintjes

Allebei zijn ze in de wolven over de Leuvense gastvrijheid én de Belgische keuken. “Uit eten gaan is een van mijn favoriete bezigheden in Leuven”, zegt McElory. “De Belgische keuken is enorm creatief en de Belgische biertjes zijn niet te versmaden.” Bovendien, zegt Rabelani, is de Belgische keuken zeer gezond. “Ik kan hier eten zoveel ik wil, ik kom geen gram bij. Ik ben helemaal weg van Belgische paddenstoelen, mmm. Ik sluit niet uit dat ik ooit een familie zou stichten in België. Een *boyfriend* heb ik nog niet op de kop kunnen tikken, maar

je weet maar nooit (*lacht*).” Voor de geïnteresseerden: Rabelani blijft nog tot februari in Leuven...

Het Belgisch-Zuid-Afrikaanse experiment blijkt alleszins erg geslaagd. Zoals McElory het samen-

vat in het Afrikaans: “*In België word verskillende kulture en menings respekteer, mense is hulpvaardig en vriendelik en gevolglik is die land ‘n uitstekende tweede huis vir my.*”
Info: www.ema2sa.eu

McElory Hoffmann en Rabelani Munyai (© K.U.Leuven | Rob Stevens)

BUITEN DE ZONE

In deze rubriek jagen we de telefoonrekening van de K.U.Leuven schaamteloos de hoogte in. Maar wél met een achtenswaardig journalistiek doel: achterhalen waar onze professoren, onderzoekers en studenten in het buitenland zich zoal mee bezighouden. In deze aflevering bachelorstudent communicatiewetenschappen Sven Rosius (20).

INE VAN HOUDENHOVE

Waar zit je ergens?

“Ik ben vijftien weken in Washington D.C. met een beurs van de Vlaamse Gemeenschap. Vier dagen per week loop ik stage bij *ElectionMall Technologies*, een bedrijf dat technologische ondersteuning biedt om campagne te voeren – van campagnes voor de post van *sheriff* tot presidentscampagnes in het buitenland. Ik doe er research, maar schrijf ook persberichten en dergelijke. Op maandag volg ik aan het *Washington Center for Internships and Academic Seminars* de *C-SPAN ‘Road to the White House’ Class* waarin we presidentiële kiescampagnes analyseren. Zo is Jimmy Carter al eens langsgeweest om over zijn campagne in 1976 te spreken.”

In wat voor omgeving kwam je terecht?

“Washington is heel erg op politiek en zakendoen gericht, en veel mensen die er werken wonen buiten de stad. Ik deel met drie andere studenten – twee Amerikanen en een Mexicaan – een appartement. Heel mooi, al was het wel even wennen om een slaapkamer te delen. Maar dat is hier heel normaal, zelfs als je al afgestudeerd bent. Ik vind het een leerzame ervaring, al is het niet altijd makke-

lijk om de vrede te bewaren.”

Wat doe je in je vrije tijd?

“Ik heb het door de week erg druk, maar probeer in het weekend toch wat uitstapjes te maken. Intussen ben ik al in New York en Chicago geweest en in New Jersey, waar ik door mijn *roommate* was uitgenodigd om een traditionele Thanksgiving mee te maken – compleet met *stuffed turkey*. Over anderhalve week zit mijn programma er hier op, maar dan ga ik nog een tiental dagen reizen – onder meer naar de westkust en Seattle.”

Werden je vooroordelen over de VS bevestigd?

“Voor een stuk toch wel. Zo moest ik er echt aan wennen dat mensen ‘*how are you?*’ vragen zonder op het antwoord te wachten. Ik erger me er ook aan dat mijn *flatmates* meteen bij thuiskomst de tv aanzetten, ook al gaan ze vervolgens naar hun eigen kamer (*lacht*) en dat er altijd voor de tv gegeten wordt. Het eten is trouwens één van de dingen die ik het ergste mis: verse groenten zijn moeilijk te krijgen en mijn *flatmates* beschouwen chips als bijgerecht. En ook de clichés over vettig eten en reuzenporties en gratis *refills* kloppen wel. Ja, ik geloof wel dat ik een beetje bijgekomen ben.”

Sven Rosius aan Arlington National Cemetery in Washington

(© ingezonden)

ADVERTENTIE

PR Newswire België brengt uw nieuws naar de internationale media

Tel. 00 32 3 218 21 16

DE RAAD

EEN ACTUEEL VRAAGSTUK BELICHT VANUIT DRIE EXPERTISES

De eindejaarsdagen zijn traditioneel hoogdagen voor schenken aan het goede doel, of dat nu ingegeven wordt door de kerstgeest of door de noodzaak om nog snel een paar fiscale attesten te verzekeren. Hoe belangrijk is liefdadigheid voor onze economie, voor ons imago en voor ons zelfbeeld?

Zeg nooit liefdadigheid tegen filantropie

INE VAN HOUDENHOVE | FOTO'S ROB STEVENS

“VAAK DAAD VAN EIGENBELANG”

LUK WARLOP,
HOGLERAAR MARKETING

“Vanuit economisch standpunt is het moeilijk te begrijpen waarom mensen zouden geven aan het goede doel, waarbij ze strikt genomen zichzelf benadelen. Er is dan ook uitvoerig onderzoek verricht naar de beweegredenen voor liefdadigheid. Zo blijkt dat mensen eerder geneigd zijn om te geven als ze daarvoor iets in de plaats krijgen, ook al is dat een pakje stiften dat ze eigenlijk niet nodig hebben. De commerciële logica klopt dan en dat verschaft gemoedsrust. Het is ook comfortabel dat je precies weet hoeveel je geacht wordt te geven. Je kan trouwens beter aan de uitgang van een restaurant gaan staan met je pakjes stiften dan aan de ingang: wie honger heeft is minder geneigd te geven. Dat komt doordat geld net als eten – en seks – het beloningscentrum in de hersenen activeert. Met een volle maag kan je makkelijker afstand doen van geld.”

“We geven in het algemeen sneller aan mensen die genetisch aan ons verwant zijn, die binnen dezelfde sociale groep leven, of letterlijk dichtbij zijn. Dat is pure overlevingslogica: als je de groep helpt, zal de groep jou helpen. Voor hulpverleningsorganisaties die zich richten op pakweg Afrika, is dat natuurlijk geen goede zaak, maar moderne organisaties pas-

sen hun methodes om fondsen te werven daaraan aan. Zo brengt *Music for Life* iets wat heel ver van ons bed is dichtbij door een *community*-gevoel op te roepen. Ook het competitie-element is daar belangrijk. En wat bij zo'n fenomeen zeker ook meespeelt: geven is een statussymbool. De kans dat mensen geven verhoogt als ze op een publieke plaats, en zeker onder het oog van bekenden, om een bijdrage gevraagd worden. Ook de heel zichtbare manier waarop rijke mensen soms grote schenkingen doen, is bedoeld om hun status te verhogen. Je laat zien dat je dit kan permitteren en ook je morele reputatie vaart er wel bij. Natuurlijk gebeuren er ook veel anonieme schenkingen. Daarbij speelt dan het zelfbeeld een grote rol: het is fijn om jezelf te zien als een moreel hoogstaand persoon. Ook het warme gevoel dat je ervaart als je iets doet voor iemand anders motiveert mensen om te geven. Je zou dus kunnen zeggen dat geven heel vaak een daad is van eigenbelang.”

“Fondsenwervers focussen op de eindejaarsperiode omdat er dan veel mensen op straat komen en omdat er een bepaalde sfeer wordt gecreëerd. Tegelijk is de kerstperiode ook stresserend dus ik ben niet overtuigd van het netto-effect. Ik zou trouwens graag eens onderzoeken hoe het zit met het verzadigingseffect dat optreedt na verschillende keren te hebben gegeven; dat warme gevoel *blijft* niet komen. Het lijkt me daarom niet verstandig dat zoveel acties zich concentreren in dezelfde periode van het jaar.”

CAROLINE GIJSELINCKX,
HIVA (ONDERZOEKINSTITUUT
VOOR ARBEID EN SAMEN-
LEVING)

“De term ‘liefdadigheid’ heeft een beetje een negatieve bijklank: te paternalistisch, te zeer wijzend op een afhankelijkheidsrelatie. Ik heb het liever over *geefgedrag*. Natuurlijk is dat ruimer dan geld geven: je kan ook goederen schenken, tijd vrijmaken, expertise bieden of bloedplaatjes doneren.”

“Uit een onderzoek van de Koning Boudewijnstichting blijkt dat het percentage Belgen dat aan goede doelen schenkt, stijgt, maar de bedragen vielen in 2008 en 2009 wel lager uit dan in 2007, als gevolg van

de financiële crisis. Recent hebben we zelf resultaten gepubliceerd van een bevraging naar het geefgedrag van Vlamingen, eveneens voor het jaar 2009. Daaruit bleek dat in dat jaar vier op tien Vlamingen minstens eenmaal geld storten op de rekening van een maatschappelijke organisatie of een goed doel, en bijna zeven op tien minstens eenmaal een andere vorm van financiële steun verleenden: geld in een collectebus gestopt, iets gekocht voor

“STEEDS MEER BELGEN GEVEN”

het goede doel of deelgenomen aan een tombola of actie voor het goede doel. Vlamingen blijken volgens deze bevraging vooral geld te geven aan hulp- en gezondheidsorganisaties en ontwikkelingsorganisaties. Op de tweede plaats – en op

verre afstand – volgen milieu- en natuurorganisaties. Ongeveer de helft van de Vlamingen die geld storten, doet dit voor twee of meer verschillende organisaties.”

“Wat de andere vormen van geefgedrag betreft: ruim zeven op tien Vlamingen schenken goederen aan non-profitorganisaties; 7% van de respondenten geeft bloed, plasma of bloedplaatjes en een kleine 20% doet regelmatig aan vrijwilligerswerk. Dat percentage is de laatste 40 jaar trouwens stabiel gebleven, maar het aantal uren dat men zich inzet daalt.”

“Geld geven, zo blijkt uit onderzoek van mijn collega's Ignace Pollet en Ann Huybrechts, gebeurt veeleer impulsief, en het vaakst naar aanleiding van campagnes. Hoe hoger het bedrag, hoe meer er vooraf een budget wordt bepaald dat bewust en strategisch wordt verdeeld over verschillende goede doelen – waarbij ook gekeken wordt naar de mogelijkheden tot belastingaftrek.”

LUC VAN LIEDEKERKE,
CENTRUM VOOR ECONOMIE
EN ETHIEK

“Filantropie is allesbehalve een marginaal economisch gegeven. In de VS wordt de jaarlijkse omzet geschat op 200 tot 300 miljard dollar. Drie vierde daarvan is afkomstig uit kleine giften. Daarnaast heb je natuurlijk talloze foundations: de *Bill & Melinda Gates Foundation*, waar ook Warren Buffett deel van uitmaakt, omvat zo'n 40 miljard dollar – zowat de helft van wat wereldwijd wordt uitgegeven aan officiële ontwikkelingshulp.”

“Het is natuurlijk vooral een Angelsaksisch fenomeen. Wij steunen veel meer op de overheid. Rekenen op vrijwillige bijdragen houdt ook een risico in: net wanneer de uitgaven toenemen, staan ook de inkomsten onder druk. Zo heeft de financiële crisis ontzettend veel foundations de das omgedaan.”

“Los van het inkomensniveau blijken vooral hoogopgeleiden aan het goede doel te schenken. En in

de VS is de factor religie uiteraard erg belangrijk – veel liefdadigheid wordt door de kerk georganiseerd. Een zijsprongetje: binnen de islam is liefdadigheid een religieuze verplichting: je wordt verondersteld 5% van je inkomen weg te geven. In rijke oliestaten kan dat enorme proporties aannemen.”

“Er is soms kritiek op de filantropische activiteiten van ondernemers, bijvoorbeeld op de *giving pledge* – waarbij tientallen superrijken eerder dit jaar beloofden om de helft van hun fortuin af te staan: laat hen

“VOORAL HOOG- OPGELEIDEN SCHENKEN”

gewoon meer taksen betalen zodat de maatschappij kan bepalen waar het geld aan wordt besteed. Je kan je vragen stellen bij de politieke legitimiteit, maar ik vind het wat misplaatst om dergelijke initiatieven af te wijzen. Mensen als Gates en Buffett brengen ook professionaliteit en een economische logica in de sector. En een fenomeen als *venture philanthropy*: filantropie wordt

meestal geassocieerd met het lenigen van armoede of van acute noden bij rampen, maar veel foundations stellen ook risicokapitaal ter beschikking om innovaties te stimuleren die in de klassieke markt niet voldoende aan bod komen.”

“Filantropie alleen bekijken in termen van geld is trouwens veel te eng: vrijwilligerswerk is ook filantropie. Dat is in onze contreien altijd veel aanwezig geweest: de zuilen en veel maatschappelijke bewegingen draaiden en draaien op vrijwilligerswerk. In tegenstelling tot liefdadigheid zie je vrijwilligerswerk in alle klassen van de maatschappij. Het klassieke vrijwilligerswerk staat een beetje onder druk – de vergrijzing slaat toe – maar in het algemeen is er een stijgende trend: organisaties als Amnesty International en Greenpeace werken hoofdzakelijk met – jonge – vrijwilligers. En er zijn fenomenen als *Time for Society* waarbij bedrijven werknemers uitlenen aan vrijwilligersprojecten.”

“Zowel filantropie als vrijwilligerswerk zijn essentieel voor ons maatschappelijk weefsel. De effecten in termen van creatie van interacties tussen mensen, sociaal kapitaal, inclusief maken van de maatschappij... worden vaak onderschat. Zonder zou onze maatschappij een stuk killer zijn.”

HANDELSINGENIEUR EN CEO VAN DE VRT

SANDRA DE PRETER

Van een crisis meer of minder kijkt Sandra De Preter (49) niet op. Nadat ze voluit genoten had van haar studententijd in Leuven, moest ze in volle oliecrisis een job vinden. Dat lukte. Ook nu ze ruim 25 jaar later aan het hoofd staat van de VRT doorstaat ze de soms felle stormen. “Als ik me zo blijf amuseren, zit ik hier misschien wel tot mijn pensioen.”

“Ik vind het prettig om geprikkeld te worden”

KATRIEN STEYAERT

We moeten negen hoog in de Reyerslaan voor de aanvoerder van de meer dan 2.000 VRT-manscapen. Ons onderhoud in haar ruime kantoor is vrij exclusief, want sinds Sandra De Preter in oktober 2011 aan het roer kwam van de openbare omroep schuwt ze de spotlights.

We zijn dan ook nieuwsgierig naar deze *selfmade Sandra*. Ze had misschien in de voetsporen kunnen treden van haar vader, die in Brugge een visverwerkend bedrijf leidde, maar ze schreef bewust haar eigen verhaal. “De motivatie om voor handels- en bedrijfseconomisch ingenieur te studeren kwam volledig uit mezelf. Ik had interesse voor economie, van micro- tot macroniveau, en ook het bedrijfsleven boeide me. Bovendien was ik nogal ambitieus, en handelsingenieur is toch dat tikkeltje moeilijker. De richting bleek geknipt voor mij, en ik heb ze heel graag gedaan.”

“Mijn studentenleven was onbekommerd en vrij. Het huis uit, op kot: wat een onafhankelijkheid. Ik heb genoten van het gezelschap van vele vrienden en ben vaak uitgegaan.”

“Vandaag zou ik misschien filosofie studeren. Het is vloeken in de kerk als ik dat zeg, maar de studiekeuze *an sich* is niet zo belangrijk. Ik weet niet in welke mate de vakken die ik gevolgd heb een impact hebben op wat ik nu doe. Ik heb vooral leren nadenken en me ontwikkeld als mens. Je wordt enorm geprikkeld, bouwt aan projecten en stelt doelen.”

Vinger aan de pols

De Preter heeft niet meteen een welomlijnd carrière-doel. “Ik ben graag een generalist. Die term kan ik er nu opklevende. Als student was het vooral een onderhuids gevoel dat ik de dingen wou overzien. Ik had wel een richting gekozen: marketing en internationaal zakenweten. Ik vond marketing – toen een nieuwe discipline – heel interessant. Wat me boeit, is de mix van aan de ene kant de psychologie van de consumenten – hoe beslissen ze en hoe worden ze beïnvloed? – en aan de andere kant het businessmodel. Die twee kwamen altijd terug in de marketingfuncties die ik de eerste twaalf jaar van mijn carrière bekleed heb.”

Op haar cv staan British American Tobacco (waar ze opklom tot *brand manager*), een wereldreis, Delacre en Barry-Callebaut. Daar wordt ze in 1998 weggeplukt door Sanoma, uitgever van onder meer *Humo*, *Flair* en *Feeling*. Ze schopt het tot uitgeefdirecteur, tijdelijk CEO en staat mee aan de basis van het discussieplatform Comeva en het blad *Goedele*. In 2002 wordt ze Marketeer van het Jaar.

“Ook in de media gaat het om consumenten die producten kopen. Je moet de vinger aan de pols houden. Sociologie en psychologie komen goed van pas.” Naast discretie en professionalisme wordt De Preter vaak geprezen om die emotionele intelligentie. “Ik wist niet dat ze dat over me zeiden”, glimlacht ze, voor ze even nadenkt over onze vraag naar haar sterktes. “Ik denk dat ik aan de ene kant gevoelig ben voor wat er leeft, zowel intern als buiten de organisatie. Ik wil inzicht krijgen in de motivatie van mensen en zoek dan naar een gemeenschappelijke noemer. Conflicten schuw ik niet, maar ze helpen je ook niet vooruit. Aan de andere kant ben ik handelsingenieur en kan ik cijfers lezen. En natuurlijk leg ik de lat altijd hoog en werk ik hard.”

Als een wit konijn

Dat was ook nodig. De VRT moest tegen eind 2011 65 miljoen besparen. “Dat was niet prettig, maar op dat vlak is nu de hardste noot gekraakt. Mijn tweede grote opdracht was een nieuwe beheersovereenkomst afsluiten.” Het debat vooraf was soms bijzonder pittig. “Maar het is goed dat het gevoerd is. Het brengt je terug naar de essentie: waarom is er een openbare omroep nodig?”

Half juli stond de nieuwe beheersovereenkomst op papier. “Ik ben tevreden met het resultaat. De toegewezen middelen staan in verhouding tot onze inhoudelijke opdracht, en er is ruimte voor nieuwe initiatieven. Bovendien wordt de rol van de VRT op online en mobiele media erkend.” Eerder was er forse kritiek dat de VRT te actief is op het internet en zo met belastinggeld de kranten concurrentie aandoet. “We hebben oog voor de bekommernissen van de private media, maar zonder internet zou de VRT haar opdracht gewoon niet kunnen vervullen. Elk mediabedrijf

moet mee in die evolutie.”

Er was ook gemor van de commerciële zenders, die niet wilden dat de VRT meer geld uit de reclamemarkt mag halen. “De nieuwe beheersovereenkomst voorziet opnieuw een gemengde financiering. Naast de basisdotatie moet de VRT zo’n 30% van haar middelen via eigen inkomsten werven. Een deel van die eigen inkomsten komt uit radioreclame, radio- en tv-sponsoring, internetreclame, sponsoring van evenementen, en financiële productplaatsing. Dat wordt ‘commerciële communicatie’ genoemd. De inkomsten uit commerciële communicatie zijn samen met de boodschappen van algemeen nut in de beheersovereenkomst geplafonneerd op 68,4 miljoen euro. De nieuwe afspraken rond commerciële inkomsten zijn nu transparanter.” Net zoals De Preterers stijl.

Het was afwachten welke werkwijze ze zou hanteren, want als opvolgster van Tony Mary en Dirk Wauters was De Preter als een wit konijn uit de hoed van minister van Media Ingrid Lieten gekomen. “Ik had inderdaad geen ervaring in de politiek, maar ik heb geleerd dat het altijd op hetzelfde neer komt: luisteren naar wat

“Dat ik een vrouw ben, is niet de reden dat ik hier zit.”

mensen wensen en motiveert, en dan samen proberen een koers uit te tekenen.”

‘Carte blanche’ voor vrouwen

De Preter heeft nog maar weinig nadelen aan haar job ontdekt. “Het is een droom dat ik deel kan uitmaken van een succesverhaal als de VRT. In elke job zijn er natuurlijk dingen waar je minder tevreden over bent, en in een huis met meer dan 2.000 mensen zijn er altijd ergens problemen.” Zo treurde de sportredactie toen de VRT niet meer bood op de uitzendrechten van het voetbal, en lag radiozender MNM onder vuur vanwege tegenvallende luistercijfers. “Ik heb er veel begrip voor dat dat moeilijk is voor zo’n

© K.U.Leuven | Rob Stevens

ploeg, maar de enige weg is vooruit. Ik verwacht dat iedereen het beste van zichzelf geeft.”

De Preter gedijt alleszins goed in moeilijke omstandigheden. “Ik vind het heel prettig om geprikkeld te worden en uitdagingen aan te gaan. Niet om te schitteren of om de status, maar om de intellectuele inhoud. Voor iets dat te gemakkelijk wordt, kan ik niet dezelfde energie opbrengen.”

En die energie kan ze goed gebruiken. “Dit is niet bepaald *nine to five*, maar het is evident dat je in het eerste jaar keihard moet werken. Mijn *work balance* zal voor sommigen niet ok zijn, maar dat is persoonlijk.” Als vrouwelijke manager en moeder van twee tienerzonen was De Preter wel al altijd extra gevoelig voor het evenwicht werk-gezin. “Je moet je

waar diversiteit één van de kernwaarden is.”

Ook zonder Woestijnvis

Diversiteit staat in grote letters in de beheersovereenkomst, naast maatschappelijke relevantie, bereik en kwaliteit, en cultuur. Het veelbesproken derde kanaal voor jongeren komt er. “Volgend jaar start de belangrijke ontkoppeling van Canvas en Ketnet. Canvas wordt niet langer geprangd tussen acht uur en middernacht en krijgt de ruimte die een actuedreven net verdient. En kinderen krijgen een volwaardig Ketnet, zonder onderbrekingen.”

Ook buiten de VRT verandert het landschap, vooral nu De Vijver, de moederholding van Woestijnvis, de tv-zenders VT4 en VijfTV heeft overgenomen. Daarom verlengde de VRT het exclusiviteitscontract met Woestijnvis niet. De VRT werkt aan nieuwe programma’s, maar sommigen vrezen dat die niet hetzelfde niveau zullen halen. “We zullen topprogramma’s blijven maken, trouw aan onze kwaliteitsnorm”, countert De Preter. “We mogen de uitdagingen absoluut niet onderschatten, maar moeten ook veel vertrouwen hebben. De VRT heeft een uitstekende uitgangspositie. Op televisie hebben we nog altijd 43% marktaandeel en er werken hier heel sterke mensen. Creativiteit is onze grondstof. Ik heb een HR-directeur aangeworven, die mee bekijkt hoe we de VRT kunnen klaarstomen voor de toekomst. We doen het goed, maar we moeten in onze interne werking sneller kunnen schakelen.”

Of ze het hele proces zelf zal begeleiden kan ze natuurlijk niet voorspellen, maar ze hoopt nog jaren te blijven. “Ik ben geen *job-hopper*. Ik heb ook nog geen job gezien die ik liever wil doen dan deze. Als ik me hier zo blijf amuseren, blijf ik misschien wel tot mijn pensioen!”

Frans baron van Daele, kabinetschef van Herman Van Rompuy en voorzitter van Alumni Lovanienses, en vicerector Bart De Moor, bevoegd voor het alumni-beleid, hebben ambitieuze plannen voor de Leuvense alumniwerking. Een lijvige nota zet de krijtlijnen uit.

LUDO MEYVIS

De nota kreeg de titel 'Alumni 2.0: naar een slimme samenwerking tussen de universiteit en haar alumni'. Waarom 2.0?

De Moor: "De alumniwerking zoals die tot nu toe bestaat, is vooral geënt op de werking van de kringen, die georganiseerd zijn per faculteit of per opleiding. De kringen worden overkoepeld door *Alumni Lovanienses*. Die werking blijft natuurlijk van het grootste belang. Maar we zijn ervan overtuigd dat er heel wat méér mogelijk is, nieuwe manieren om de band tussen alumni en universiteit te versterken, tot voordeel van beiden. Die nieuwe werking zal voor een aanzienlijk deel gebaseerd zijn op de nieuwe communicatiemogelijkheden, het internet dus. En daar is sprake van een *internet 2.0*, waar *communities* van allerlei aard de toon zetten, met communicatie die langs heel andere en meer rechtstreekse wegen verloopt dan vroeger. Dat werkte inspirerend voor wat we met de Leuvense alumniwerking van plan zijn."

Van Daele: "Uiteraard hebben we het eivan Columbus niet ontdekt. Maar we zijn er wel van overtuigd dat er nog een heel groot potentieel aan te boren valt, en dat daar nieuwe wegen voor gezocht moeten worden. Bij dat alles blijft het belang van de alumniwerking evident. De universiteit vergroot via de alumni haar uitstraling en aantrekkingskracht, en de alumni ontlene aan een goede band met de universiteit een reeks praktische voordelen, betere informatie, bijvoorbeeld rond beroepsuitwegen, betere netwerking, allerlei sociale contacten, noem maar op."

Is dat potentieel werkelijk zo groot?

De Moor: "Ja, heel zeker, zowel kwantitatief als kwalitatief. Als je ruwweg rekent dat er de afgelopen veertig jaar 200.000 diploma's uitgereikt werden, zie je dat het ledenaantal nog flink kan groeien. Kwalitatieve groei van de werking betekent dat we, naast wat bestaat, nog meer en andere activiteiten willen organiseren, andere organisatievormen en nieuwe contactmogelijkheden in het leven willen roepen, enzovoort."

Aan welke organisatievormen denkt u dan?

Van Daele: "Je kunt de huidige werking 'verticaal' noemen, georganiseerd per studierichting. Maar er is nog immense groei

Frans baron van Daele (links) en vicerector Bart De Moor

(© K.U.Leuven | Rob Stevens)

Alumniwerking op nieuwe wegen

mogelijk op 'horizontaal' vlak. Waarom zou je de alumni bijvoorbeeld niet aanspreken per regio? Dat gebeurt nu al, met heel actieve kernen in Brugge, Brussel, Mechelen, Antwerpen en de regio Limburg. Maar dat kan verruimd worden. Of je trekt het open naar het buitenland. In Shanghai groeit een Chinese *chapter* van Leuvense alumni. In New York wordt aan de weg getimmerd. Of denk aan een beroepsgerichte organisatie van de alumni. Waarom zou je bijvoorbeeld de leraren niet samenbrengen? Of de mensen uit een bepaalde bedrijfssector? Ik ben er zeker van dat er langs die lijnen méér samenhang en dus meer mogelijke groei te vinden is dan via de traditionele link gebaseerd op studierichting."

De Moor: "Vergeet ook de hertekening van het hoger onderwijs niet. Door de integratie van een reeks hogeschoolopleidingen in de universiteit komen er over enkele jaren duizenden nieuwe gediplomeerden van de K.U.Leuven bij."

Zullen die zich voldoende verbonden voelen met de universiteit?

De Moor: "Je moet dat op een termijn van vijf of tien jaar benaderen. Een afgestudeerde van Lesius zal dan met heel veel trots in

zijn cv vermelden dat hij een diploma van de K.U.Leuven heeft. En er komt natuurlijk ook een toenadering op personeelsvlak. Op termijn krijg je in die hoge-

“Er valt nog een groot potentieel aan te boren.”

scholen, verspreid over Vlaanderen, docenten die allemaal met de K.U.Leuven te maken hebben, en die voor een versterking van de band zullen zorgen."

Hoe giet je al die ambitie in vorm?

Van Daele: "In eerste instantie werken we met acht *werven*: thematische werkgroepen, bijvoorbeeld rond lidmaatschap en *commitment*, rond zaken als onderwijs en arbeidsmarkt, de regionale werking en de associatie, rond internationalisering en

communicatie, fondsenwerving, informatica-ondersteuning. We betrekken daar heel expliciet een reeks diensten van de universiteit bij, zodat er synergieën kunnen groeien, zonder te leiden tot een grote meerkost. Je mag in dit geheel trouwens het belang van vrijwilligers niet onderschatten. Ook hen willen we bij de gesprekken en de verdere uitwerking betrekken. We willen ook de visibiliteit van het *Alumni Office* sterk vergroten. Tegen Pasen moeten al die werven een stappenplan uitgewerkt hebben, om het nieuwe beleid te concretiseren."

De Moor: "Het gaat om *work in progress*, natuurlijk, en we zullen gaandeweg nieuwe opportuniteiten en misschien ook nieuwe hindernissen ontdekken. Maar we willen wel zo spoedig mogelijk aan de slag. De K.U.Leuven en haar alumni hebben alle baat bij een kwalitatief sterk, internationaal, geïntegreerd alumninetwork, ondersteund door de nieuwe technologische mogelijkheden. Als je dan over vijf of tien jaar nog eens langskomt voor een interview, maak ik me sterk dat onze alumniwerking er heel anders uit zal zien."

De nota 'Alumni 2.0' kunt u downloaden via www.kuleuven.be/alumni/beleidsnota

WAT IS ALUMNI LOVANIENSES?

Sinds 1968 al houdt Alumni Lovanienses, de overkoepelende oud-studentenvereniging van de K.U.Leuven, oud-studenten op de hoogte van het reilen en zeilen aan de universiteit. De vereniging beheert het adresbestand en coördineert de contacten tussen de 35 (facultaire, regionale en institutionele) alumniverenigingen. Daarnaast organiseren de alumnivereni-

gingen en Alumni Lovanienses allerlei activiteiten om de band tussen de oud-studenten en hun Alma Mater te versterken, zoals concerten, reünies en reizen. Ook verzorgt Alumni Lovanienses de administratie voor Universiteit Derde Leeftijd Leuven.

Info: Erik Gobin, Coördinator Alumni Lovanienses vzw, Atrechtcollege, Naamsestraat

63, 3000 Leuven, (t) 016 32 40 01, erik.gobin@alum.kuleuven.be, alum.kuleuven.be/ ledere oud-student van de K.U.Leuven kan lid worden via de verschillende alumnikringen. Raadpleeg hiervoor alum.kuleuven.be/verenigingen.htm. De voordelen van het lidmaatschap vindt u hiernaast opgelijst.

VOORDELEN ALUMNILEDEN

Lid worden van Alumni Lovanienses biedt een aantal interessante voordelen:

- gratis abonnement op *Campuskrant*, het tijdschrift van de K.U.Leuven voor studenten, personeelsleden en oud-studenten (tien edities per jaar)
- gratis abonnement op maandelijkse elektronische nieuwsbrief voor alumni met nieuws van de K.U.Leuven en de facultaire alumniverenigingen
- toegang tot de alumnidatabank (via alumni.kuleuven.be/) waarin u uw eigen gegevens kan aanpassen en uw jaargenoten opsporen
- gratis lidkaart voor de Universiteitsbibliotheek (voor niet-leden bedraagt de jaarlijkse bijdrage 25 euro)
- korting bij aanschaf van een sportkaart van de K.U.Leuven (60 euro i.p.v. 90 euro, ook voor partners en kinderen)
- toegang tot Faculty Club in het Groot Begijnhof (met gratis aperitief)
- korting voor culturele activiteiten van de K.U.Leuven
- korting voor concerten van het Leuven Alumni Orkest
- korting voor een aantal voorstellingen in Kunstencentrum STUK
- korting voor een aantal voorstellingen in het Cultuurcentrum Hasselt
- korting voor een aantal tentoonstellingen en activiteiten in museum M (Leuven)
- korting voor een aantal concerten van het Festival van Vlaanderen, afdeling Mechelen, Brussel (KlaraFestival) en Vlaams-Brabant
- korting voor een aantal concerten in het Paleis voor Schone Kunsten
- korting voor een aantal concerten in het Concertgebouw Brugge
- korting voor een aantal concerten in het Conservatorium van Brussel
- korting voor een aantal concerten van het Nationaal Orkest van België
- korting voor een aantal concerten van de Vlaamse Opera Antwerpen-Gent
- korting voor een aantal concerten in Het Depot
- korting voor een aantal voorstellingen van Braakland/ZheBilding
- korting voor een aantal voorstellingen in het NTGent

De volledige lijst met voordelen vindt u op alum.kuleuven.be/lidworden.html

Telex Alumni

*** Toen we in 2007 de pas afgestudeerde politiek wetenschapper Jonathan Vandebroek (foto RS) interviewden voor onze reeks *Leven na Leuven*, koesterde hij voorzichtige ambities om als zijn muzikale alter ego Milow "ook in Nederland iets te betekenen". *You don't know*, zong hij in die dagen, maar zelf wist hij nog niet dat in de jaren daarop zowat heel Europa zou bezwijken voor zijn radiovriendelijke poprock. Dit najaar speelde hij op tien weken tijd een vijftigtal concerten in twaalf verschillende landen. Dat zijn thuisland hem ondertussen niet vergeten was, bleek tijdens de recente uitreiking van de *Music Industry Awards*, kortweg MIA's. Milow won in de categorieën 'beste mannelijke soloartiest', 'beste pop' en 'beste live act'.

*** Over categorieën gesproken: de organisatoren van het Groot Dictee der Nederlandse Taal overwegen ongetwijfeld een prijs voor de beste deelnemer die het Nederlands niet als moedertaal heeft. Freek Braeckman was dit jaar de eerste BV die het dictee won, maar het was een Bekende Waal die zich de morele winnaar mocht noemen: jurist en RTBF-journalist Christophe Deborsu (foto RS) maakte – als eerste Frans-talige deelnemer – slechts tien fouten en scoorde daarmee beter dan het gemiddelde (dertien fouten). Deborsu zag het dictee naar eigen zeggen vooral als een uitgelezen kans om zich nog meer te verdiepen in het Nederlands: "Ik hou van de taal omdat zij mooi is en nostalgisch klinkt", zei hij in *De Morgen*. "Wanneer ik tijdens mijn studies aan de K.U.Leuven triest was, was ik dat altijd in het Nederlands (lacht)."

*** De namen van de nieuwe federale ministers en van de staatssecretarissen kan Deborsu ongetwijfeld al correct spellen. Maar weet hij ook wie van hen collega-alumnus van de K.U.Leuven is? Wel, Christophe, bij de ministers gaat het om Pieter De Crem (Romaanse filologie), Annemie Turtelboom (economie), Steven Vanackere (rechten, economie en kandidatuur politieke wetenschappen) en Vincent Van Quickenborne (rechten aan Kulak). Daarnaast zijn er twee staatssecretarissen met K.U.Leuven-roots: Hendrik Bogaert (toegepaste economische wetenschappen) en Servais Verherstraeten (rechten). (rvh)

Vlnr: Iris Rademaekers, Karin Beckers, Marie Tolleneer en Christine Verhoeven

(© K.U.Leuven | Rob Stevens)

Goede start voor Meeting Leuven

De K.U.Leuven, de Stad Leuven en de Provincie Vlaams-Brabant hebben sinds een aantal maanden één aanspreekpunt voor zakentoeisme. *Meeting Leuven* biedt organisatoren van congressen, beurzen, vergaderingen en andere evenementen kosteloos informatie en advies rond de organisatie van hun event.

Iris Rademaekers (hoofd Meeting Leuven): "We zijn nu een

paar maanden bezig en hebben intussen de markt grondig verkend. Binnenkort brengen we een meer uitgebreide website online en een database waar gebruikers zelf een selectie kunnen maken uit het aanbod aan leveranciers, als ze dat wensen. Wij zorgen dan voor de verdere afhandeling: contact opnemen met de leveranciers, offertes verzamelen... Maar we doen ook zelf

voorstellen voor klanten die dat willen, waarbij we dan ook verder kijken dan het voor de hand liggende."

"We hebben zeker het gevoel dat Meeting Leuven tegemoet komt aan een reële vraag. Eind februari plannen we een partnermoment waarop we alle leveranciers samenbrengen – van hotels en restaurants tot organisatoren van teambuildingactiviteiten. Van dan af zullen we klaar zijn voor een grote toeloop!" (ivh)

Meeting Leuven, Oude Markt 13, Leuven, (t) 016 37 35 60, info@meetingleuven.be, www.meetingleuven.be

ADVERTENTIE

Faculty Club

Professionaliteit op maat van uw bedrijf

- Modern vergadercomfort in een prachtig historisch kader (Unesco Werelderfgoed)
- 16 volledig uitgeruste zalen, geschikt voor zowel kleine als grotere groepen
- Keuze tussen 3 all-in vergaderarrangementen of een offerte op maat
- Samenwerking met het Begijnhof Congres Hotel voor residentiële seminars
- A la carte restaurant met prachtig terras voor al uw zakenlunches
- Privé salons voor speciale gelegenheden
- Ideale ligging, vlakbij de E40 en de E314
- Gratis parking voor 250 wagens

Wenst u meer informatie, contacteer dan het Sales team:
 Faculty Club vzw, Groot Begijnhof 14, B-3000 Leuven
 T +32 (0)16 32 95 00 F +32 (0)16 32 95 02
 E info@facultyclub.be W www.facultyclub.be

AGENDA ALUMNI

OPROEP KULAK-REÛNIE

Kulak nodigt alle oud-studenten die tussen 1965 en 1991 op de Kortrijkse campus studeerden uit op een gezellig en nostalgisch 'terugkom-gebeuren'. Zo krijgen ze de gelegenheid om elkaar en enkele oud-prof-fen nog eens terug te zien, en om te ervaren wat er in de ruim dertig jaar op Kulak gebeven en veranderd is.

• *Kulakconnectie 2012*, 16 maart, vanaf 19u30, meer info vanaf 23 januari op www.kuleuven-kulak.be

GOUDEN APPEL

Dit najaar reikte LAPP (Leuvense Afgestudeerde Psychologen en Pedagogen) de Gouden Appel uit, een erkenning voor een alumnus die veel betekent voor het werkveld. Uit de verschillende alumni die door LAPP-leden werden genomineerd, koos het bestuur voor professor Pol Ghesquière. De afgelopen decennia zette professor Ghesquière zich naast zijn academische loopbaan ook continu in voor personen met leerproblemen, zowel op beleidsvlak als in het werkveld.

WERKGROEP KENNIS EN MAATSCHAPPIJ

Causerie 'De evolutie van het Belgisch en Europees voetbal met RSC Anderlecht en Mister Michel' door Michel Verschueren

• 20 januari, 19u20, Universiteitshal, Promotiezaal, Naamsestraat 22, Leuven
 • Info: activiteiten@alum.kuleuven.be, (t) 016 32 40 01
 • alum.kuleuven.be/kennis.html

NOS IUNGIT ACADEMIA

Brunchconcert door de Koninklijke Filharmonie van Antwerpen: Mahlers fenomenale orkestrit van tragedie naar triomf

• 22 januari, 11u, Koningin Elisabethzaal, Antwerpen
 • Info: johnny.hermans@skynet.be, 016 60 09 00
 • www.niaclub.be

ALUMNIREIZEN

Ook volgend jaar biedt Alumni Lovanienses de gelegenheid om prachtige bestemmingen te bezoeken in gezelschap van oud-collega's en oud-studenten van de K.U.Leuven:

• 31 mei tot 8 juni 2012: langs de Camino naar Santiago de Compostela
 • 28 juni tot 1 juli 2012: vierdaagse citytrip naar Stockholm
 • 14 juli tot 21 juli 2012: citytrip naar Sint-Petersburg en Novgorod
 • 29 augustus tot 7 september 2012: reis naar Oezbekistan
 • Info: <http://alum.kuleuven.be/reizen/index.html>

Jobstudenten over hun studentenjob

De Jobdienst zet ieder jaar meer dan drieduizend studenten aan het werk. Vanaf volgend jaar mogen zij meer presenteren zonder sociale bijdragen te moeten betalen. Voortaan kunnen ze vijftig dagen per jaar zebra-vissen voeren in een lab, kinderen oppassen of poetsen. Floris, Charlotte en Whitney kozen voor een nog andere job.

INE VAN HOUDENHOVE
FOTO'S ROB STEVENS

Driving Miss ...

Bachelorstudent biomedische wetenschappen Floris van Rooij (20) verdient af en toe een centje bij als chauffeur voor een oudere dame. "Ik breng haar dan naar een tentoonstelling of een concert. Ze kan zelf wel autorijden, maar ze voelt zich niet zo zeker meer in het verkeer. Ik ben gek op auto's en ik rijd

ook heel graag, dus voor mij is dit de ideale job. Het is ook erg leerzaam: het is een ontzettend intelligente mevrouw van wie ik al wel iets heb opgestoken. Meestal blijf ik in de auto wachten en studeer of lees ik wat, maar ik ben ook al mee naar binnen geweest toen ze een concert bezocht. Gewoonlijk ga ik niet naar klassieke concerten, maar ik vond het geweldig mooi."

"Een uniform of kostuum dragen hoeft niet, maar ik zorg er wel voor dat ik netjes gekleed ben als ik chauffeur ben. Mijn werkgever bemoeit zich niet met mijn

rijstijl - ik rijd uiteraard veilig - maar ze geeft wel aanwijzingen hoe ik moet rijden. De auto heeft geen gps en als Nederlander ken ik de weg in Brussel of pakweg Harelbeke niet echt."

"Ik werk als jobstudent om een extra zakcentje te verdienen. Mijn vriendin woont in Londen en ik ga haar vaak bezoeken, dus daar gaat wel wat geld naartoe. Ik hoop dat ik deze job nog een tijdje kan doen. Maar of ik er ooit mijn beroep van maak? Nee, dat denk ik niet. Het is mijn bedoeling om tandarts te worden."

Neus voor nieuws

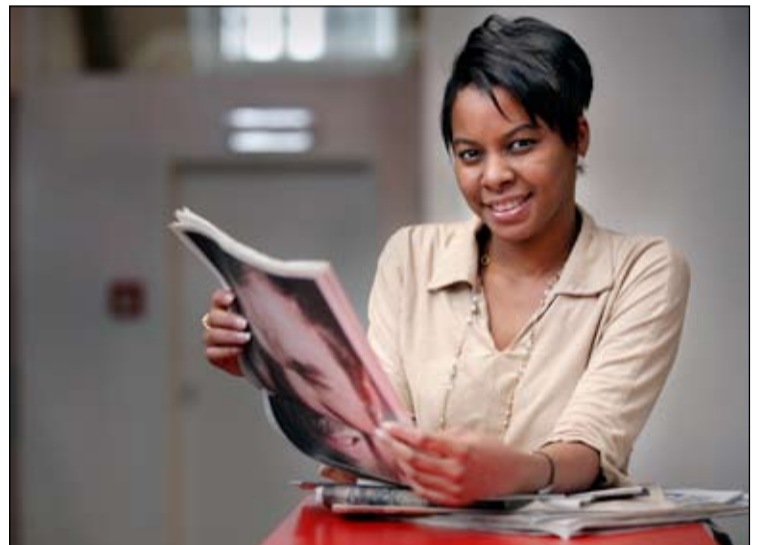
Whitney Coulor (22), masterstudente biomedische wetenschappen, werkt al drie jaar voor de Dienst Communicatie. Ze maakt persoverzichten voor de Afdeling Nieuws. "Daarvoor heb ik een tijdje administratief werk gedaan op de Bodemkundige Dienst. In mijn huidige job haal ik uit de persdatabank *Mediargus* nieuwsberichten over de universiteit en over onderzoek en onderwijs, en die zet ik met behulp van *Dreamweaver* op het intranet. In het begin leek me dat best moeilijk maar intussen gaat het vlot en

leid ik zelfs andere jobstudenten op. Toen ik de vacature zag, dacht ik meteen 'dat is iets voor mij': ik ben altijd al erg geïnteresseerd geweest in de actualiteit; ik zat vroeger in Suriname ook al in een debatingclub en mijn minor is communicatie en management. Hier heerst ook een heel fijne sfeer en het is een erg mooi kantoor. (lacht)"

"Ik werk meestal zo'n vier uur per week, maar omdat een paar collega's met zwangerschapsverlof zijn, is dat nu vaak acht of twaalf uur. Dat is vrij veel, maar ik ben een goede planner en het lukt me om alles te combineren - ik hou ook nog tijd over voor om

te spelen op mijn keyboard. Ik werk ook gewoon door tijdens de blok, behalve op de dag van een examen. Ik zei het al, ik ben een goede planner. (lacht)"

"Mijn ouders betalen mijn studie en alles wat ik nodig heb, dus ik kan het geld dat ik verdien gebruiken zoals ik wil. Ik spaar het vooral om op reis te gaan. Zo ben ik de afgelopen jaren naar de Bahama's geweest, Miami en Mexico, Curaçao, Barcelona en Frankrijk, en voor volgend jaar staan ook al een aantal trips gepland. Maar eerst ga ik Kerstmis vieren in Suriname - dus jullie zullen een vervanger moeten zoeken voor een paar weken!"

Redder in nood

De studentenjob van Charlotte De Groot (21), masterstudente lichamelijke opvoeding en bewegingswetenschappen, speelt zich af in het zwembad: "Elke woensdag geef ik een uurtje zwemles aan kinderen van ongeveer zes jaar en ben ik redder tijdens de les aquagym voor senioren. Al-lebei erg leuk om te doen; dat ik er een centje aan overhoud, is een aangename bijkomstigheid."

"Het is een job die veel voldoening geeft: ik vind het fijn dat de kinderen die ik leer zwemmen, echt vooruitgang maken. Alleen al zien dat ze het leuk vinden, maakt het de moeite waard. Er is één jongetje dat elke week een tekening voor ons lesgevers maakt. Ook de mensen die aquagym volgen - haast allemaal zeventigers en tachtigers - appreciëren ons werk; we krijgen zelfs snoepjes en pralines met de feestdagen. Na het halfuurtje aquagym zwem-

men ze in het diepe gedeelte en het is vooral dan dat ik een extra oogje in het zeil moet houden. Ik vind dat zeker niet saai; je moet gewoon de hele tijd goed opletten. Vorig jaar gaf ik zelf een half jaar aerobics en ik zou deze aquagym ook best willen geven, maar de lesgever is zelf - hoewel hij tegen de negentig loopt - nog steeds zeer enthousiast en ik wil hem dat plezier zeker niet ontnemen."

"Ik heb nog nooit iemand moeten redden, gelukkig maar. Dat betekent dat we ons werk goed doen, want we moeten in de eerste plaats preventief optreden. Tijdens de zomer ben ik ook redder aan zee, en ook daar heb ik nog nooit een noodsituatie meegeemaakt. Daar kijk ik ook zeker niet naar uit - het is dan altijd maar de vraag of jij die situatie niet had kunnen voorkomen - maar als er zich iets zou voordoen, zou ik zeker niet bang zijn om in te grijpen. Uiteindelijk zijn we daarvoor opgeleid en getraind."

Voor alle informatie over de nieuwe regeling rond studentenarbeid:
www.kuleuven.be/studentenvoorzieningen/jobstudent/2012

Verder studeer beurs

Ontdek de opleidingen na je bachelor of master

ASSOCIATIE
K.U. LEUVEN

Dinsdag 13 maart 2012, 14 - 20 u.
Universiteitshal, Leuven
Meer info en inschrijven:
www.verderstudeerbeurs.be

Toegegeven, de cantussen en studentendopen schieten er misschien bij in, maar studeren kan op elke leeftijd. Om je carrière een nieuwe wending te geven, bijvoorbeeld, of gewoon uit interesse. Drie studenten die hun gading vonden in het aanbod Levenslang Leren van de K.U.Leuven vertellen waarom zij de nood aan meer kennis voelden. En hoe ze hun studie combineren met een job, een gezin of zelfs met een verblijf in de gevangenis.

Leren en later leren

HENK VAN NIEUWENHOVE

Wendy Donders (tweede van rechts) omringd door medestudenten

(© K.U.Leuven | Rob Stevens)

Wendy Donders: "Louter uit interesse"

Master Verpleeg- en Vroedkunde

"Ik behaalde in 1993 mijn A1-diploma Psychiatrische Verpleegkunde en schreef mezelf drie jaar geleden aan de K.U.Leuven in voor een schakelprogramma dat toegang zou bieden tot de masteropleiding Verpleeg- en Vroedkunde. De twee studiejaren leg ik in vier jaar af en ik zit nu in het

eerste jaar van mijn master. Laat dit duidelijk zijn: ik doe dit niet in functie van mijn werkgever, maar wel louter en alleen uit interesse."

"Enkele jaren geleden volgde ik een lerarenopleiding van het Centrum voor Volwassenenonderwijs in Hasselt en sedertdien

ben ik docente verpleegkunde aan Regina Mundi in Genk. Tevoren heb ik gewerkt voor de Dienst Begeleid Wonen, die personen met een psychiatrische problematiek in de samenleving tracht te integreren. Mijn studies zijn niet ingegeven vanuit een drang naar doorgroeimogelijkheden. Ik ben tevreden met mijn beroepsituatie en wil momenteel blijven doen wat ik doe."

"Jazeker, die studies zijn zwaar. Tot dusver was ik er telkens door in de eerste zitting, maar om eerlijk te zijn: dat lukte niet zonder

heel wat inzet en inspanning. De examenstress is nog even sterk aanwezig als vroeger. Ik heb zelfs de indruk dat het studeren moeilijker gaat. Nu ja, de combinatie met een gezin en een viervijfde dagtaak maakt het er niet eenvoudiger op. Soms moet ik op dezelfde dag werken én examen afleggen."

"De lessen zijn dit semester gespreid over drie dagen en dat maakt de combinatie extra moeilijk. Af en toe ben ik verplicht te brossen, maar ik merk dat ik de lessen nodig heb. Het vraagt ech-

ter heel wat organisatie. Ik zou het niet halen zonder een partner die er helemaal achter staat en mij volledig steunt. Sta mij toe hem langs deze weg te bedanken! Hij draagt immers het huishouden, en dat is niet te onderschatten want er lopen thuis twee kinderen van negen en twaalf rond die nog heel wat aandacht vragen."

"Ik schat dat ik de oudste ben in de lessen. De band met de andere werkstudenten is zeer goed. Af en toe gaan we zelfs samen een glas drinken na de les, dat houdt ons allemaal jong van geest."

Dirk Vervaeke: "Mooiste wat mij is overkomen in Leuven Centraal"

Open Universiteit

"Ik studeer momenteel in de gevangenis Leuven Centraal voor bachelor in de Managementwetenschappen. Vóór ik in de gevangenis terecht kwam, was ik ook al intensief bezig met studeren en me bij te scholen als dat nodig was. In mijn beroepsleven had ik meestal managementfuncties. Ik ben altijd bezeten geweest door alles wat met kwaliteit te maken had. In 1985 ben ik gestart met een opleiding kwaliteitsingenieur, en tussendoor volgde ik nog cursussen en opleidingen die met

kwaliteitsmanagement te maken hadden."

"In de gevangenis heb ik al een opleiding keuken- en hotelmanagement achter de rug. We kregen les van leraren van buiten de gevangenis en onze examens werden afgenomen door gespecialiseerde mensen van de middenjury."

"De kennismaking met Open Universiteit is het mooiste wat mij is overkomen binnen de gevangenis. Nu kan ik mijn tijd nuttig doorbrengen met studeren op hoog niveau. Mijn uiteindelijke doel is mijn master in Managementwetenschappen te behalen, stap voor stap. Ik studeer momenteel vier tot zes uur per dag, en daarbij moet ik mijn contacten met de bedrijven buiten goed

onderhouden en de informatie inwinnen die ik nodig heb om mijn eindwerken van Open Universiteit te kunnen maken. Ik kan je verzekeren dat het niet makkelijk is om vanuit de gevangenis te communiceren: alles moet via briefwisseling gebeuren, dikke pakken papier worden heen en weer gestuurd via de post. Ik moet de mensen bijna verplichten om mij te komen bezoeken als ik op de hoogte wil blijven van de bedrijfssituatie."

"Zonder mijn inzet, motivatie, interesse en mijn sterk karakter zou ik waarschijnlijk al gestopt zijn vanwege dat ouderwetse gedoe binnen de gevangenis. Mensen die zulke studies doen, moeten ze ondersteunen en niet afremmen. Ik ben uiteraard heel

blij dat ik Open Universiteit heb leren kennen, en dat ik mag én kan studeren. Daar ben ik de gevangenisdirecteur, Guido Verschueren, ook heel dankbaar voor. Maar tegelijk hoop ik dat er meer 'transparantie' komt voor studenten van Open Universiteit in de gevangenis. Daarmee bedoel ik: toegang tot Studienet, Studiecoach en de vele andere communicatiemogelijkheden van Open Universiteit. Beperkte toegang tot die websites vanuit onze cel is perfect realiseerbaar."

"We kunnen gelukkig op elk moment terugvallen op de consultants van Open Universiteit. Ik ben hen ontzettend dankbaar, want zonder hen was deze studie bijna onmogelijk."

Micheline D'Hondt: "Professionele bijscholing"

Postgraduaat Vastgoedkunde

"Ik ben 43, moeder van twee kinderen, en zopas legde ik mijn voorlaatste examen af voor het Postgraduaat in de Vastgoedkunde aan de K.U.Leuven, georganiseerd door het Postuniversitair Centrum Kulak. In 1992 studeerde ik aan de UGent af als licentiaat in de Rechten, een jaar later behaalde ik in Louvain-la-Neuve een *Licence Spéciale en Droit Economique*, en in het jaar 2000 volgde ik al de postacademische opleiding Vastgoedrecht voor de Vastgoedpraktijk aan Kulak. Om de zoveel

jaar heb ik er blijkbaar nood aan om weer te gaan studeren."

"Eenvoudig is het niet om een gezin, een vaste job als *real estate manager* en een studie te combineren. Vastgoedkunde bestaat uit vier blokken: recht, bouwtechniek, financiële aspecten en actuele praktijkvoorbeelden. Een hele brok, maar al bij al niet onoverkomelijk. Ik heb het gevoel dat hoe meer ervaring je hebt, hoe makkelijker je alles kan assimileren én hoe vlotter het studeren gaat. Wel vraagt het heel wat organisatie en hulp – van mijn man en de grootouders – om de combinatie mogelijk te maken. Mijn oudste zoon vond het geweldig, en zag er een stimulans in om zelf flink zijn best te doen op school. Maar

mijn jongste vond het maar niks. Na het examen heb ik hem getraceerd op een dikke knuffel!"

"Waarom ik deze studie er nog bij wilde doen? Louter en alleen om professionele redenen – niet zozeer om promotie te maken, wel om de kennis bij te benen. Ik heb vijftien jaar ervaring in de vastgoedsector, eerst bij Flanders Investment Company, en sedert vier jaar bij Alides, de vastgoedenootschap van de groep Maes. Alles evolueert zo snel in de sector, helaas, dat ik me dom voelde worden. Door de studie lukt het me nog beter om alles te kaderen, in het bijzonder de technische en financiële aspecten die bij het beroep komen kijken."

"Het contact met de medestuden-

ten vond vooral plaats tijdens de goed verzorgde pauzes. Het ontbijt uit het vuistje, op het balkon van het Arenbergkasteel, zal ik zeker missen. Samen een glas drinken na de les zit er meestal niet in, omdat iedereen een drukke agenda heeft. Maar ik hoop wel dat we na de uitreiking van de diploma's met zijn allen een hapje gaan eten. Dat hebben we op zijn minst verdiend."

Alle informatie over het aanbod Levenslang Leren aan de K.U.Leuven vind je op www.dml.kuleuven.be/lll

DE KOFFIEKAMER

Onze fotograaf gaat aan het werk tijdens de pauze.

(© K.U.Leuven | Rob Stevens)

Op de koffie bij de medewerkers van de Centrale Logistieke Diensten

De koffiekamer blijkt niet de enige vernieuwing te zijn binnen de Centrale Logistieke Diensten; ik krijg een spervuur van feiten te horen van – onder anderen – de duidelijk gemotiveerde Bert, Bart, Luc en Emanuelle. Respectievelijk planner magazijn, voorraadbeheerder, verantwoordelijke van het magazijn en transport, en *leading lady* die “aanstuurt, aanwezig is en delegeert (*lachje*)”.

Luc vertelt: “Het logistiek platform omvat het magazijn en het transport van documenten en goederen binnen de K.U.Leuven. De laatste jaren werd er heel wat gereorganiseerd om zo tot een vlot draaiend geheel te komen. Dat was nodig: vroeger fungeerde het magazijn meer voor stockartikelen, zowel voor kantoor als technische materialen. We hebben, om je een idee te geven, sinds 2006 zo’n vierduizend goederen geschraapt.”
“Nu stockeren hier we alleen de meest gebruikte zaken,” vult

Bart aan, “de rest gaat in transit. Mensen kunnen het artikel dan wel bij ons bestellen en wij zorgen ervoor dat het binnen de drie dagen geleverd wordt. Als een artikel een ‘succes’ wordt, komt het wel in stock. Dat wordt elk jaar opnieuw bekeken.” Bert vervolgt: “Er is nu één magazijn, waar alles gecentraliseerd wordt voor de volgende dag, zodat de rondes van de chauffeurs optimaal georganiseerd kunnen worden. Dat scheelt enorm veel tijd.”

“We blijven constant evalueren”, besluit Emanuelle, “Er is al heel veel goeds gebeurd, maar het kan altijd nog beter, dus daar streven we naar.”

Heeft uw dienst een bijzondere of gewoon gezellige koffiekamer? Stuur een mailtje naar campuskrant@kuleuven.be

BENOEMD OF ONDERSCHIEDEN

Dr. **Pieter Martens** van het Departement Architectuur, Stedenbouw en Ruimtelijke Ordening won de *Justus Lipsius Award 2011* met zijn proefschrift *‘Military architecture and siege warfare in the Low Countries during the regency of Mary of Hungary (1531-1555)*. Met deze driejaarlijkse prijs, goed voor 2.500 euro, bekroont het *International Committee of Museums and Collections of Arms and Military History* de meest verdienstelijke nieuwe studie binnen de militaire geschiedschrijving.

Natalie Van Hemelen – momenteel onderzoeker bij het Centrum voor Mediacultuur en Communicatietechnologie – is laureate van de eerste thesisprijs van de *Vlaamse Regulator voor de Media*, met haar eindwerk *‘Maakt televisiereclame kinderen ongelukkig? Een onderzoek naar het verband tussen reclame, gezinsconflicten en teleurstelling’*. De prijs bedraagt 1.500 euro.

Het *Landbouwkrediet* heeft op haar symposium een Award uitgereikt aan **Ben Aernouts**. Met zijn proefschrift *‘Visueel en infraroodspectroscopie voor de bepaling van de melksamenstelling’* won hij de prijs in de catego-

rie ‘master in de bio-ingenieurswetenschappen’.

Toen in het Leuvense Museum M in het najaar 2010 de tentoonstelling *‘Mayombe. Meesters van de magie’* werd georganiseerd, hoorde daar een fraaie catalogus bij. De Franse vertaling van dat boek, *‘Mayombe. Statuettes rituelles du Congo’*, een uitgave van Lannoo, werd nu bekroond met de belangrijke *Prix international du livre d’art tribal / International Tribal Art Book Prize 2011*. De redactie werd gevoerd door **Anne Verbrugge, Liesbet Nys, Eline van Assche, Hein Vanhee en Mark Derez**, onder leiding van **Jo Tollebeek**. **Hugo Maertens** nam de fotografie voor zijn rekening.

Het *Fonds voor Research in Ophthalmologie (FRO)* en de *Jules François stichting* hebben elk een prijs uitgedeeld aan **Lies De Groef** van de Onderzoeksgroep Neurale Ontwikkeling en Regeneratie. Het bekroonde project onderzoekt de impact van glaucoom in het oog en in de hersenen, en de rol van bepaalde eiwitten in het ontstaan en verloop van de ziekte. Het onderzoek van professor **Ingeborg Stalmans** (Laboratorium voor Ophthalmologie) naar

het gebruik van Rho kinase inhibitoren voor de behandeling van verschillende oogandoeningen ontving fondsen van het FRO.

Dr. **Byung Joon Lee**, postdoctoraal onderzoeker in de onderzoeksgroep Sedimentmechanica van het Laboratorium voor Hydraulica, ontving tijdens de elfde *International Conference on Cohesive Sediment Transport Processes* in Shanghai de *Ray Krone Award* voor de ‘best young scientist presentation’. De titel van zijn bijdrage luidt *‘Multimodal particle size distribution in a coastal zone’*.

Het *Frans van Cauwelaert-Fonds* heeft dr. **Joris Vriens** uitgeroepen tot laureaat van de *Frans van Cauwelaert Prijs in de Biomedische Wetenschappen*. Vriens is postdoctoraal verser aan het Laboratorium voor Ionenkanaalonderzoek van het Departement Moleculaire Celbiologie. Samen met zijn collega’s van het laboratorium ontdekte hij dat het ionenkanaal TRPM3 fungeert als moleculaire sensor voor hitte, een soort van moleculaire branddetector. TRPM3 vormt een veelbelovend doelwit voor de ontwikkeling van nieuwe pijnstillende geneesmiddelen.

IN MEMORIAM

De universitaire gemeenschap neemt afscheid van:

Waldo Van Raemdonck
Bachelorstudent in de rechten, K.U.Leuven Kulak
geboren op 2 februari 1992
en overleden op 5 december 2011

De Nieuwkomer

(© K.U.Leuven | Rob Stevens)

Naam: Julie Borgers (22)
Nieuw als: bijzonder wetenschappelijk medewerker Afdeling Bewegingsopvoeding en Sportpedagogie
Sinds: 1 november

Hoe ben je hier beland?

“Ik ben in juni afgestudeerd als master in de lichamelijke opvoeding en bewegingswetenschappen. Mijn promotor, professor Bart Vanreusel, had me beloofd uit te kijken naar een onderzoeksproject. Eind september kreeg ik te horen dat ik halftijds aan de slag kon voor een internationaal project waar hijzelf en professor Jan Seghers bij betrokken zijn. Begin deze maand ben ik begonnen – ik heb dus voor de laatste keer van een lange vakantie kunnen genieten.”

Wat houdt je opdracht in?

“Het project wil achterhalen waarom fysiek inactieve jongeren niet aan sport of beweging doen. Ik ga daarom in een drietal middelbare scholen diepte-interviews afnemen. Uiteindelijk kunnen daar dan aanbevelingen uit komen om zulke jongeren toch aan het bewegen te krijgen. Het streefdoel is namelijk één uur fysieke activiteit per dag. Veel te weinig jongeren halen dat. Bovendien is het heel zinvol als jongeren in clubverband aan sport doen. Dat is goed voor hun sociale vaardigheden en het helpt om van sporten een gewoonte te maken.”

“Op dit moment ben ik bezig met inlezen en contacten leggen. Eén school heeft net toegezegd! Ik ben vooral op zoek naar leerlingen met een lagere socio-economische status of een migratieachtergrond, omdat we weten dat zij vaak het minst fysiek actief zijn. Het is niet zo eenvoudig om binnen te geraken in een school. Half mei moeten we in ieder geval rond zijn met het kwalitatieve luik van het onderzoek; mijn contract loopt tot eind juni. Of er daarna iets anders komt, weet ik nog niet. We zijn de mogelijkheden aan het bekijken. Ik hoop het!”

Hoe is de overgang naar het werkende leven verlopen?

“Best vlot eigenlijk. Het is fijn om in een vertrouwde en dynamische omgeving aan de slag te kunnen. De collega’s zijn allemaal erg vriendelijk en behulpzaam. Ik voel me ook nog een beetje student: ik volg de lerarenopleiding en ik zit nog op kot. De geur in dit gebouw (*het gymnasium – red.*) associeerde ik vorig jaar nog met het zwoegen aan mijn masterproef maar dat is aan het wegebben (*lacht*).” (ivh)

© K.U.Leuven | Rob Stevens

Raamakkoorden

Tijdens de Kotroute van AmuseeVous eind november stelden een tiental enthousiaste gastvrouwen en -heren hun kot open om jonge creatievelingen hun artistieke creaties te laten delen met het grote publiek. Het thema dit jaar was 'Futuristico' en deze gitarist vulde dat in met een experimenteel geluidstapijt.

[EVOLUTIELEER]

STUDENT (M/V)

Pentekening ca. 1935: een student brengt een serenade aan een meisjesstudent. (Universiteitsarchief – schenking Jan Van Impe)

DE ENIGE CONSTANTE IS VERANDERING.

IN 1873 MELDT ISALA VAN DIEST zich in de Universiteitshal om er zich in te schrijven aan de dan nog exclusief door mannelijke studenten bevolkte universiteit. Ze wordt geweigerd, wijkt uit naar Bern, waar ze afstudeert als arts, en ontpopt zich na haar terugkeer tot voorvechtster van hoger onderwijs voor vrouwen. De Belgische bisschoppen houden het been stijf tot in 1920, wanneer rector Ladeuze oordeelt dat vrouwen 'teveel hebben afgezien in de oorlog' om ze nog langer de toegang tot de universiteit te ontzeggen. Aanvankelijk wilde hij een *université féminine* oprichten op het landgoed Arenberg, maar uiteindelijk doen meisjesstudenten toch mondjesmaat hun intrede in de binnenstad, zij het van de wereld en hun mannelijke medestudenten afgeschermd in pedagogieën – het Atrechtcollege voor Franstalige, de Sint-Geertrui-abdij voor de weinige Vlaamse *studentinnen* –, waar nonnen de scepter zwaaien en hen welhaast tot aan de poort van de aula begeleiden.

DE EERSTE STUDENTES ZIJN voorwerp van een mengeling van puberaal smachten en latent antifeminisme bij hun mannelijke tegenhangers, die zich liever inlaten met cafédochters en volksmeisjes dan met die blauwkousen op de eerste rij in de aula, van wie ze door een *cordon sanitaire* van achtereenvolgens nonnen en priesterstudenten

gescheiden zitten. Voor wie toch enige toenadering zocht, was de *Standaard Boekhandel* in de Naamsestraat in de jaren dertig naar verluidt de *place to be*.

JARENLANG BLEVEN STUDENTES buitenbeentjes, weinig politiek correct aangeduid met het pars pro toto *porre*, West-Vlaams – vermoedelijk Poperings – voor 'borst'. In de jaren zestig wordt de stroom meisjesstudenten te groot voor de eerste rijen van de aula en tot de introductie van de pil is het studentenhuwelijk een beproefde instelling om ongewenste zwangerschappen voor te zijn of te remediëren. De *marriage à la Lou-*

vaniste was al tijdens het *Ancien Régime* een begrip, al was de bruid in die tijd doorgaans de *filia hospitalis*, de legendarische en vaak bezongen dochter van de kotbaas.

SINDS HALFWEG DE JAREN tachtig schrijven meer meisjes dan jongens zich in aan de K.U.Leuven; het percentage vrouwelijke generatiestudenten piekte rond de eeuwwisseling tot 57 procent en bedraagt sinds enkele jaren net geen 55 procent. (ivh)

Met dank aan Mark Derez (Universiteitsarchief) en Tom Bekers (Dienst Diversiteitsbeleid)

Erotisch getinte wassen popjes met Vlaamse Verbondspet (links) en Waalse toque. In de jaren 1930 werden ze in Leuven onder de toonbank verkocht. (Universiteitsarchief © K.U.Leuven | RS)